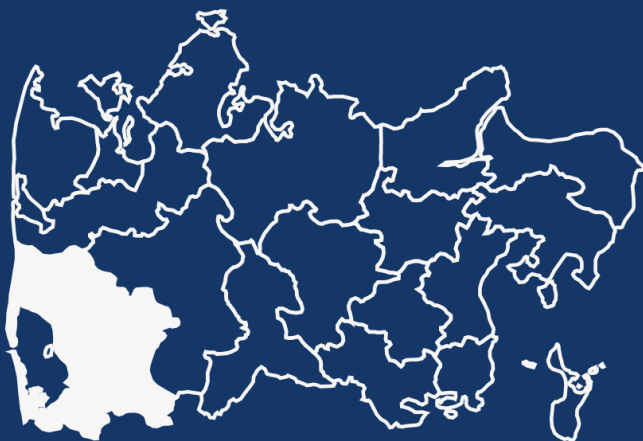

Erhvervsudvikling i Ringkøbing-Skjern Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Juni 2023

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om detailhandel	8
3. Temaafsnit om fødevaresektoren	17
4. Beskæftigelse og specialisering	26
5. Iværksætteri og virksomhedsbestand	32
6. Vækstvirksomheder og eksport	41
7. Profilanalyse – highlights	45

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er fjerde udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har blandt andet til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer. I den forbindelse skal kommunerapporterne danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

I lighed med tidligere udgaver indeholder kommune-rapporterne data, som beskriver strukturen af det lokale erhvervsliv – herunder data relateret til beskæftigelse, iværksætteri, udvikling i virksomhedsbestanden og eksport. Ydermere indgår der statistik over brugen af lokal erhvervs-service og specialiseret vejledning med afsæt i Profilanalyse 2023².

Dette års kommunerapporter indeholder desuden to nye sektorfokuserede kapitler, der med et bredt udsnit af data går i dybden med henholdsvis fødevaresektoren og detailhandlen. Samtidig har kommunerne bidraget med et overblik over de initiativer og indsatser, der er iværksat lokalt for at styrke de to sektorer.

Fødevaresektoren og detailhandlen er to af de vigtigste sektorer for økonomisk vækst og beskæftigelse i de Midtjyske kommuner, hvorfor lokale indsatser og initiativer rettet mod disse sektorer har stor betydning.

Fødevareinnovation, bæredygtig fødevareproduktion og klimavenlige produktionsmetoder er forbundet med et stort fremadrettet potentiale for yderligere styrkelse af fødevaresektoren som midtjysk styrkeposition.

Detailhandlen spiller en central rolle i forhold til bosætning, tiltrækning af turister og besøgende til området og bidrager til at øge efterspørgslen efter lokale produkter og tjenester. Sektoren gennemgår imidlertid en digital transformation, som kræver omstilling hos de eksisterende virksomheder og samtidig giver et stort forretningsmæssigt potentiale.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne og potentielt også udvikling af nye erhvervs-strategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtig. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Ringkøbing-Skjern Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune.

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

¹ 2020, 2021 og 2022.

² Profilanalyse 2023.

Sammenfatning - erhvervspræstationer

Ringkøbing-Skjern Kommune har på en række områder oplevet en positiv erhvervsudvikling i de seneste år. Efter et lille fald i beskæftigelsen fra 2019 til 2020 er der realiseret en betydelig stigning i den private beskæftigelse i kommunen i 2021. Og analysen indikerer, at det især er drevet af de store, etablerede og internationalt orienterede virksomheder.

Det skyldes bl.a., at kommunen har en høj andel af eksporterede virksomheder, og at eksportens værdi og andel af virksomhedernes omsætning er steget markant fra 2020 til 2021.

Etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune er derimod relativt lav, og der har været et mindre fald i den samlede virksomhedsbestand over den femårige periode fra 2016 til 2021. Andelen af vækstvirksomheder er dog steget, og der er stort set lige mange virksomheder, der flytter til- og fra kommunen.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune er steget med 4 pct. fra 2016 til 2021. For Region Midtjylland samlet er stigningen 8 pct.

I 2021 var etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune på 3,8 pct., hvilket er en del under niveauet for Region Midtjylland på 5,5 pct.

I 2022 flyttede 89 virksomheder til Ringkøbing-Skjern Kommune, mens der fraflyttede 92 virksomheder. Fra 2017 til 2022 er næsten lige mange virksomheder flyttet til og fra kommunen.

Den samlede virksomhedsbestand i Ringkøbing-Skjern Kommune er faldet med 114 virksomheder fra 3.564 i 2016 til 3.450 i 2021.

I 2021 steg andelen af vækstvirksomheder til 8,4 pct. I Region Midtjylland var andelen i 2021 på 8,9 pct., mens den i sammenligningskommunerne var 7,8 pct.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 23 pct. over niveauet i sammenligningskommunerne (19 pct.) og Region Midtjylland samlet (22 pct.).

Sammenfatning - erhvervsstruktur

Ringkøbing-Skjern Kommune har en mangfoldig erhvervsstruktur med en række brancher, der beskæftiger mere 1.000 årsværk. De største brancher er operationel service og elektronik-, maskin- og transportindustri samt landbrug, skovbrug og fiskeri.

Samtidig har væksten været stærk inden for flere forskellige erhverv. Især engroshandel og fødevarerindustrien er blandt de erhverv, der har oplevet stor vækst siden 2016. Omvendt har der været en relativt stor tilbagegang inden for elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri.

Ringkøbing-Skjern Kommune har også stor beskæftigelse inden for flere af de erhvervsområder, der betragtes som danske styrkepositioner, og hvor der er etableret nationale klynger. Specielt fødevarer skiller sig ud som et område, der både har høj beskæftigelse og høj vækst. Derudover er Ringkøbing-Skjern Kommune i høj grad specialiseret inden for grøn energi & miljøteknologi.

Analysen viser desuden, at en høj andel af den private beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder i store virksomheder med over 50 ansatte.

Udvalgte resultater fra analysen

De to største brancher målt på beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune er operationel service samt elektronik-, maskin- og transportindustri, der tilsammen beskæftiger 5.643 årsværk i 2021.

Ringkøbing-Skjern Kommune har en specialisering på 3,2 inden for fødevarerindustri. Det betyder, at denne branche beskæftigelsesmæssigt fylder mere end tre gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Fødevarerindustri og engroshandel har haft en jobvækst på hhv. 37 og 42 pct. fra 2016 til 2021 i Ringkøbing-Skjern Kommune. Omvendt er beskæftigelsen faldet med 21 pct. inden for elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri.

Klyngeområdet grøn energi & miljøteknologi har en specialiseringsgrad på 3,3 i 2021 og fylder dermed beskæftigelsesmæssigt 3,3 gange mere end i en gennemsnitskommune.

44 pct. af alle de privat fuldtidsbeskæftigede i Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder i store virksomheder med over 50 ansatte.

Udenlandske medarbejdere udgør 11,6 pct. af den samlede arbejdskraft i Ringkøbing-Skjern Kommunes virksomheder. For hele regionen er andelen 9,4 pct.

Sammenfatning - detailhandel og fødevarerektoren

Detailhandel og fødevarerektoren er midtjyske styrkepositioner, som spiller en vigtig rolle for de midtjyske kommuners beskæftigelse og omsætning. Særlig temaerne i årets rapport giver et indblik i disse erhvervs udvikling samt i de lokale initiativer, der understøtter en positiv udvikling og imødekommer udfordringer inden for detailhandlen og fødevarerektoren.

Over de seneste år har der været en fremgang i beskæftigelsen inden for detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune. Særligt byggemarkederne og husholdningsudstyr mv. samt internethandlen har oplevet markant vækst. De lokale købmænd og døgnkiosker samt flere specialbutikker har omvendt oplevet en tilbagegang i beskæftigelsen.

Fødevarerektoren står for en forholdsvis høj andel af den samlede private beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune. I de seneste år har sektoren udviklet sig stærkere i Ringkøbing-Skjern Kommune end i sammenligningskommunerne og Region Midtjylland. Det gælder både ift. sektorens beskæftigelse, omsætning og eksport. Den positive udvikling i Ringkøbing-Skjern Kommune er især koncentreret i de primære erhverv og fremstillingserhvervene.

Udvalgte resultater fra analysen

Beskæftigelsen i detailhandlen er steget med 7 pct. i Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden 2016 til 2021. For hele regionen er beskæftigelsen ligeledes steget med 7 pct.

Beskæftigelsen inden for byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. er steget med 80 fuldtidsansatte i perioden 2016 til 2021, svarende til en jobvækst på 23 pct.

Omsætningen blandt detailhandelsvirksomheder inden for internet-handel er steget fra 21 mio. kr. til 115 mio. kr. i perioden 2016 til 2021, svarende til en stigning på 446 pct.

I Ringkøbing-Skjern Kommune udgør fødevarerektoren ca. 23 pct. af den private beskæftigelse i 2021. I Region Midtjylland som helhed er andelen 14 pct.

Beskæftigelsen i fødevarerektoren er steget med 8 pct. fra 4.800 til 5.200 fuldtidsjobs i perioden 2016 til 2021. I sammenligningskommunerne er beskæftigelsen faldet med 4 pct.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er omsætningen i fødevarerektoren vokset med ca. 19 pct. (3,2 mia. kr.) i perioden 2016 til 2021.

I perioden 2016 til 2021 faldt fødevarerhvervsomhedernes andel af den samlede eksport i Ringkøbing-Skjern Kommune fra 24 til 18 pct. I sammenligningskommunerne lå fødevarerektorens eksportandel på 24 pct. i 2021.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om detailhandel

Dette temaafsnit ser nærmere på detailhandlen.

De første sider viser udviklingen i antallet af detailhandelsbutikker samt beskæftigelsen inden for forskellige dele af detailhandlen i både Ringkøbing-Skjern Kommune og resten af regionen.

Derefter vises udviklingen i omsætningen blandt kommunens detailhandelsvirksomheder samt i antallet af konkurser.

Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af potentialer og udfordringer for detailhandlen samt de lokale initiativer, som kommunen har iværksat for at understøtte udviklingen i detailhandlen.

Fremgang i beskæftigelsen inden for detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune

Detailhandlen er med lidt over 1.800 fuldtidsbeskæftigede i 2021 en vigtig branche for beskæftigelsen i Ringkøbing-Skjern Kommune. Detailhandlen har over de seneste år også haft en stor fremgang i kommunen, som vist i Tabel 2.1. Fra 2016 til 2021 er antallet af fuldtidsbeskæftigede vokset fra 1.693 til 1.814, svarende til en jobvækst på 7 pct., hvilket er samme niveau som jobvæksten på regionalt niveau, men noget højere end for landet som helhed.

Særligt inden for byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. har der været en betydelig stigning i beskæftigelsen i Ringkøbing-Skjern Kommune. Fra 2016 til 2021 er antallet af fuldtidsbeskæftigede steget fra 344 til 424 i dette segment, hvilket svarer til en stigning på 23 pct. Den største procentvise jobvækst er sket inden for internethandlen, der har haft en fremgang på 204 pct. Omvendt har der været et fald i beskæftigelsen blandt købmænd og døgnkiosker samt visse specialbutikker.

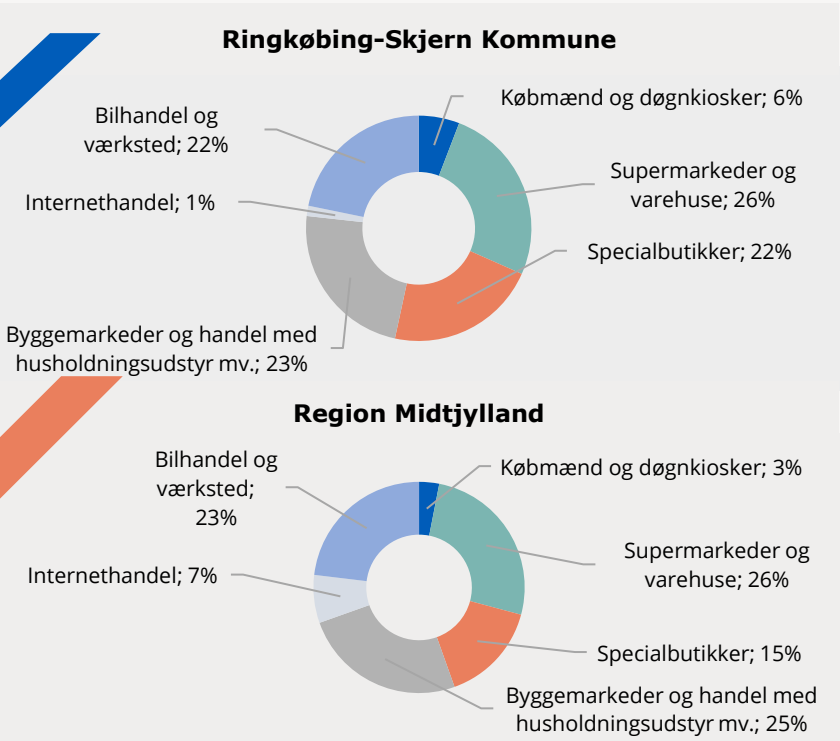
Figur 2.1. viser fordelingen af fuldtidsbeskæftigede inden for detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune og Region Midtjylland. Af figuren fremgår det, at fordelingen af beskæftigede inden for detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune ligner i høj grad fordelingen for Region Midtjylland, dog fylder specialbutikker en relativ stor andel i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Tabel 2.1. Antal fuldtidsbeskæftigede inden for detailhandel i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2016-21

Butikstype	2016	2019	2021	Jobvækst 2016-21 (pct.)	Jobvækst Region Midtjylland, 2016-21 (pct.)	Jobvækst hele landet, 2016-21 (pct.)
Købmænd og døgnkiosker	115	89	106	-8%	-13%	-11%
Supermarkeder og varehuse	436	446	468	7%	5%	3%
Specialbutik med beklædning og fodtøj	166	159	150	-10%	-19%	-19%
Specialbutik med fødevarer	93	93	95	2%	3%	-6%
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	159	145	150	-6%	-11%	-13%
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	344	377	424	23%	16%	7%
Internethandel	9	21	27	204%	100%	107%
Bilhandel og værksted	370	405	395	7%	4%	3%
Detailhandel i alt	1.693	1.737	1.814	7%	7%	3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.1. Fordeling af fuldtidsbeskæftigede inden for detailhandel, 2021

Stor vækst i antallet af internetbaserede virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ligesom der har været en stigning i antallet af beskæftigede inden for detailhandel fra 2016 til 2021 i Ringkøbing-Skjern Kommune, har der i samme periode også været en stigning i antallet af detailhandelsvirksomheder. Fra 2016 til 2021 er antallet af detailhandelsvirksomheder steget fra 383 virksomheder til 405, som det fremgår af Tabel 2.2.

Det er særligt bilhandel og værksteder, der har oplevet en fremgang. Der er også etableret flere butikker inden for byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. samt internethandel i Ringkøbing-Skjern Kommune over de seneste år. Omvendt har der været et fald i antallet af købmænd og døgnkiosker samt specialbutikker med kultur- fritids- og elektronikprodukter.

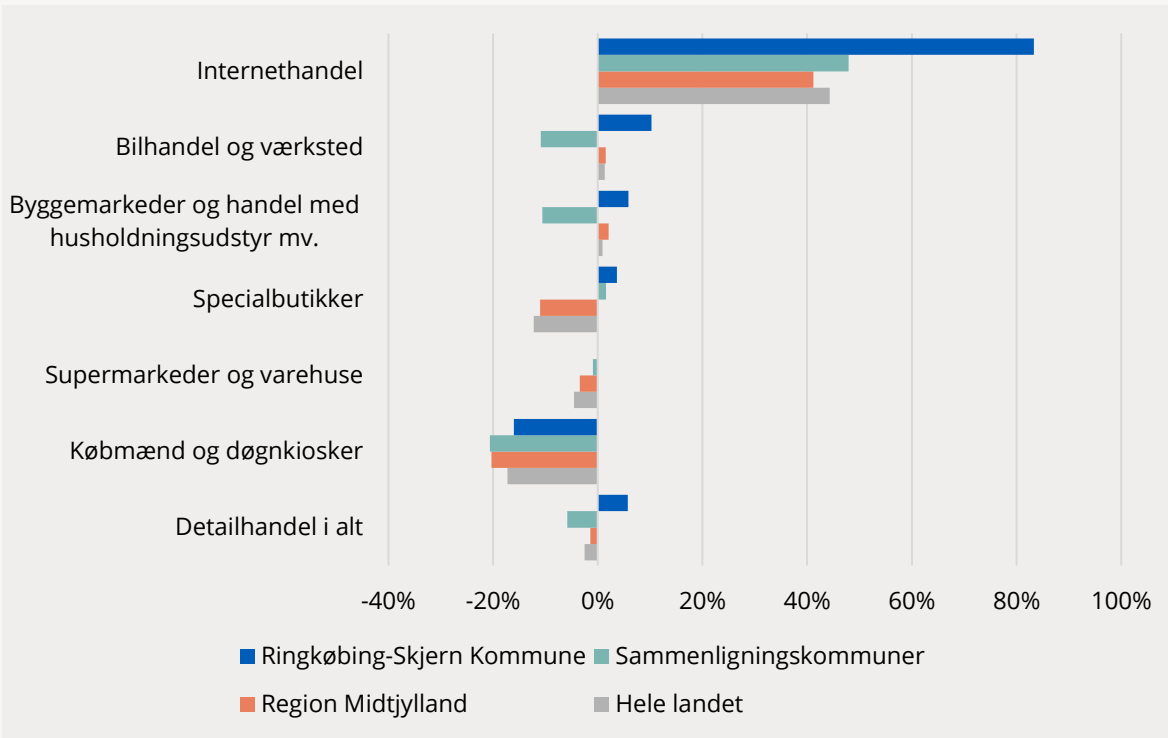
Figur 2.2. viser udviklingen i antallet af detailhandelsvirksomheder set i forhold til sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Det fremgår, at mens Ringkøbing-Skjern har haft en fremgang i antallet af detailhandelsvirksomheder, har der været et fald i antallet af detailhandelsvirksomheder i de tre sammenligningskategorier.

Tabel 2.2. Antal virksomheder inden for detailhandel i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2016-21

Butikstype	2016	2019	2021
Købmænd og døgnkiosker	25	21	21
Supermarkeder og varehuse	34	34	34
Specialbutik med beklædning og fodtøj	52	53	53
Specialbutik med fødevarer	16	19	23
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	41	38	37
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	102	103	108
Internethandel	6	14	11
Bilhandel og værksted	107	112	118
Detailhandel i alt	383	394	405

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Udvikling i antal virksomheder inden for detailhandel, 2016-21

Note: Sammenligningskommunerne omfatter Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune.

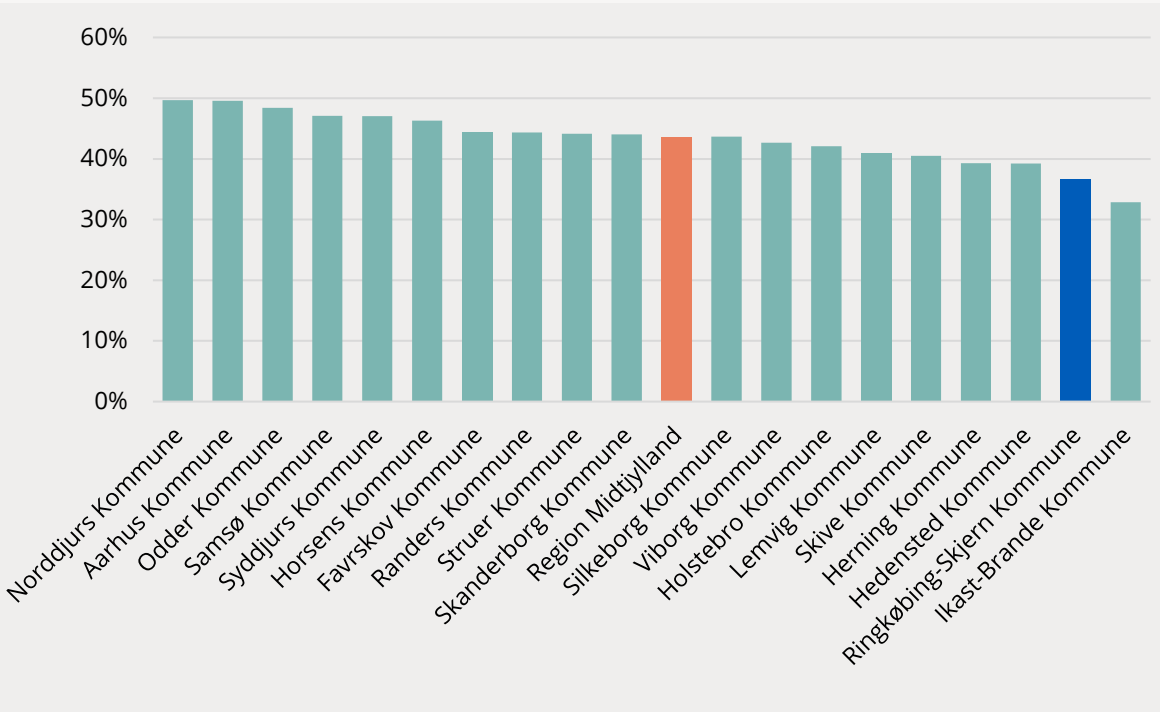
Mange unge med fritidsjobs arbejder i detailhandlen

Detailhandlen er en vigtig jobskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune, særligt for unge med fritidsjobs. Lidt under 40 pct. af de unge i alderen 13-17 år med et fritidsjob i Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder i detailhandlen, som det fremgår af Figur 2.3. Det er et lidt lavere niveau end regionen som helhed. Generelt viser figuren, at detailhandlen beskæftiger en meget stor del af de unge med fritidsjobs blandt kommunerne i regionen.

Særligt supermarkeder og varehuse beskæftiger mange unge med fritidsjobs inden for detail i både Ringkøbing-Skjern Kommune og regionens øvrige kommuner, som vist i Figur 2.4. Knap 60 pct. af de unge med fritidsjobs inden for detailhandlen er beskæftiget i kommunens supermarkeder og varehuse, efterfulgt af købmænd og døgnkiosker, hvor 13 pct. af de unge er ansat.

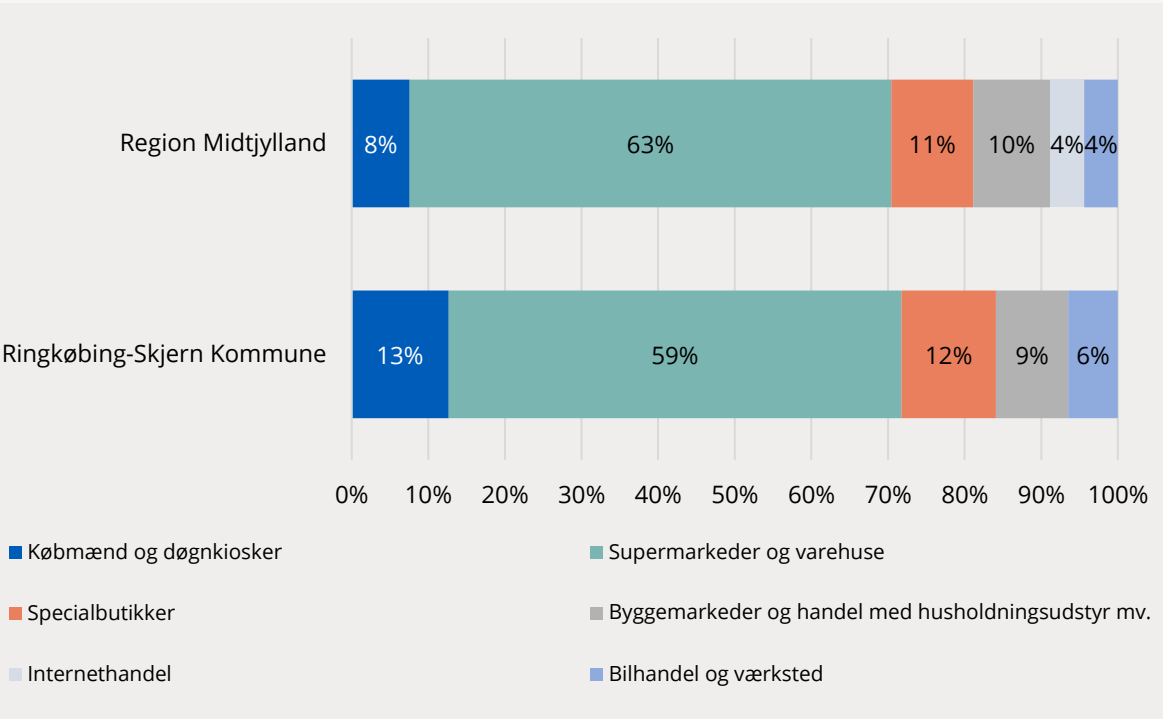
Samlet set viser Figur 2.3. og 2.4., at detailhandlen er en vigtig jobskaber og bidrager til at hjælpe unge med at komme ud på jobmarkedet

Figur 2.3. Andel af unge (13-17 årige) i beskæftigelse inden for detailhandel, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.4. Unge (13-17 årige) fordelt på butikker inden for detailhandel, 2021

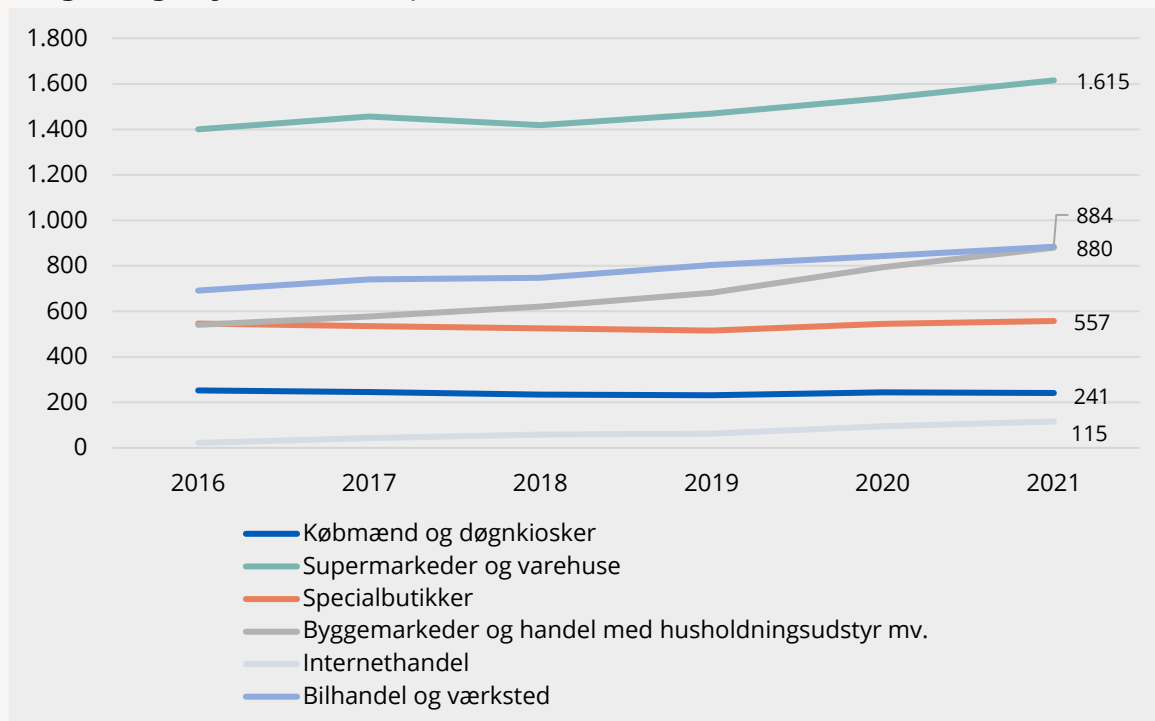
Stor stigning i omsætningen inden for internethandel i Ringkøbing-Skjern Kommune

Generelt har der i de seneste år været en stigning i omsætningen blandt de fleste segmenter inden for detailhandel i Ringkøbing-Skjern Kommune over de senere år, som det fremgår af Figur 2.5. Samlet set er omsætningen i detailhandlen steget fra ca. 3,5 mia. kr. til 4,3 mia. kr., svarende til en stigning på 24 pct.

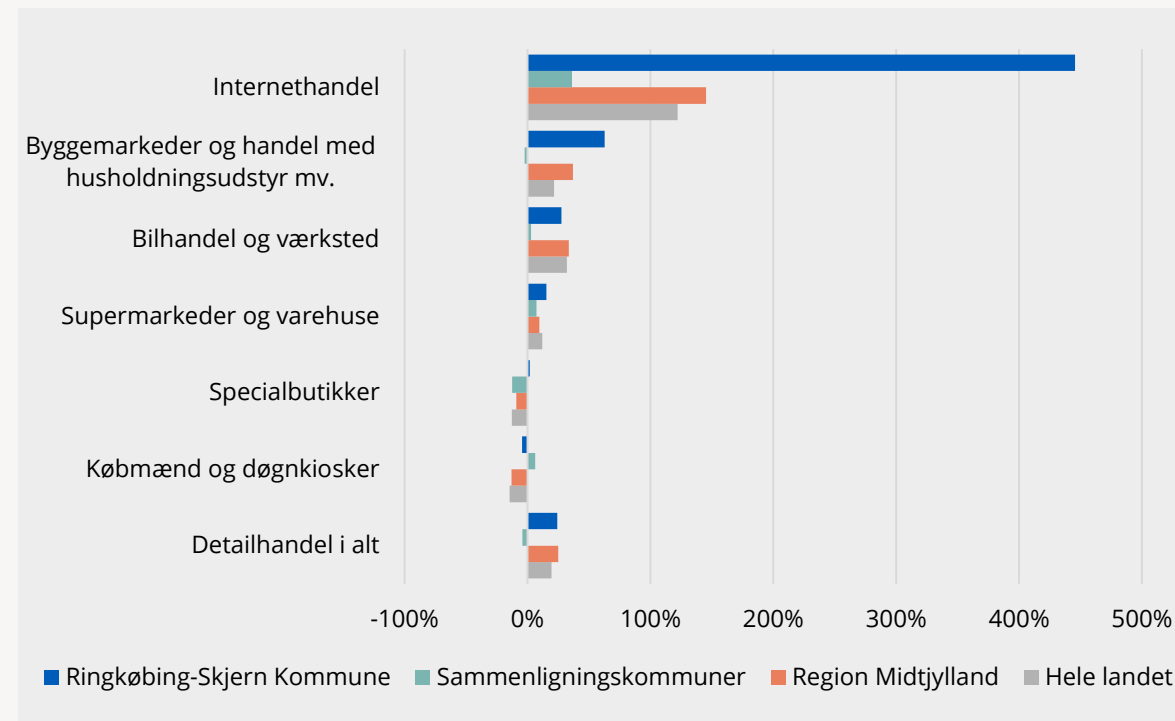
Den største stigning i omsætningen er sket blandt byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. Fra 2016 til 2021 er omsætningen steget fra 541 mio. kr. til 880 mio. kr. i dette segment, svarende til en stigning på 63 pct. Også blandt supermarkeder og varehuse samt bilhandel og værksteder har der været en stigning i omsætningen. Den største procentvise stigning er inden for internethandlen, der haft en stigning i omsætningen fra 21 mio. kr. til 115 mio. kr., svarende til en stigning på 446 pct.

Ringkøbing-Skjern Kommune har oplevet en væsentlig større stigning i omsætningen inden for internethandel end sammenligningskommunerne, regionen og hele landet, som vist i Figur 2.6. Også inden for byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. har Ringkøbing-Skjern Kommune haft en større stigning i omsætningen end i resten af regionen og hele landet.

Figur 2.5. Udvikling i omsætning inden for detailhandel, (mio. kr. – 2016-priser)
Ringkøbing-Skjern Kommune, 2016-21

Figur 2.6. Udvikling i omsætning inden for detailhandel, 2016-21

Supermarkeder og varehuse har den højeste gennemsnitlige omsætning

Opgøres den gennemsnitlige omsætning pr. virksomhed, er den højest blandt supermarkeder og varehuse, som det fremgår af Tabel 2.3. I 2019 til 2021 lå den gennemsnitlige omsætning på 39,9 mio. kr. pr. virksomhed i denne gruppe. Derefter følger købmænd og døgnskiosker, hvor den gennemsnitlige omsætning i 2019 til 2021 lå på 10,8 mio. kr. Den laveste gennemsnitlige omsætning pr. virksomhed findes blandt specialbutikker, der forhandler beklædning og fodtøj.

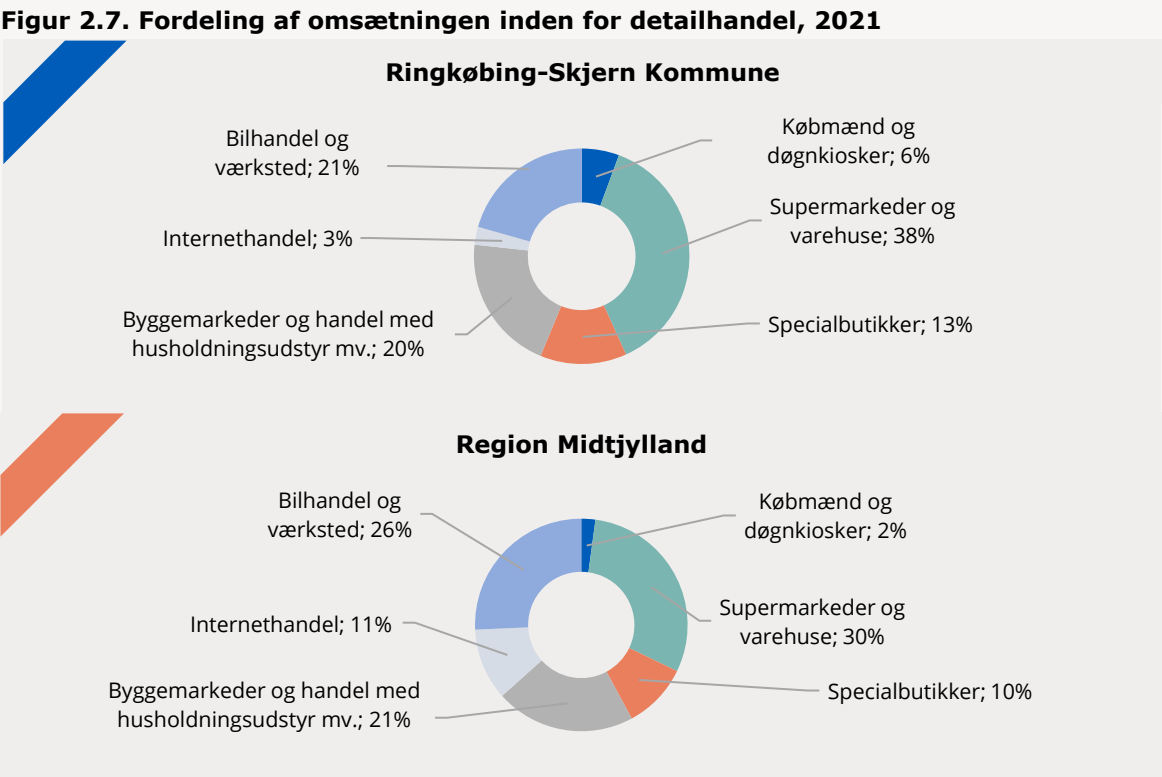
Ses der på den samlede omsætning inden for detailhandel står supermarkeder og varehuse i 2021 for det største bidrag (38 pct.) i Ringkøbing-Skjern Kommune, som vist i Figur 2.7. Herefter følger bilhandel og værksteder, der udgør 21 pct.

På regionalt niveau står internethandel samt bilhandel og værksteder for en større del af omsætningen end i Ringkøbing-Skjern Kommune. Omvendt står supermarkeder og varehuse samt specialbutikker for en større andel af den samlede omsætning i detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Tabel 2.3. Gennemsnitlig årlig omsætning per virksomhed, mio. kr., Ringkøbing-Skjern Kommune, 2016-18 og 2019-21

Butikstype	2016-18	2019-21
Købmænd og døgnskiosker	9,9	10,8
Supermarkeder og varehuse	34,6	39,9
Specialbutik med beklædning og fodtøj	3,7	3,8
Specialbutik med fødevarer	4,5	4,2
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	5,0	5,3
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	4,9	6,2
Internethandel	3,1	6,4
Bilhandel og værksted	6,1	7,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

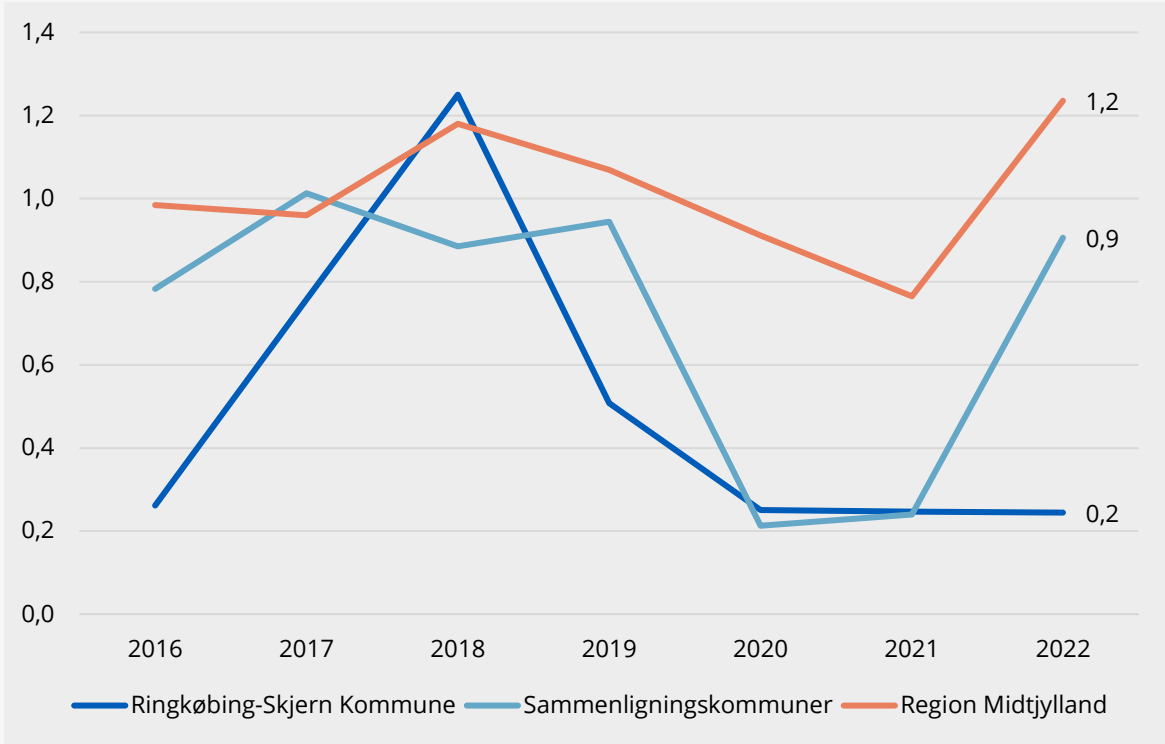
Fald i antallet af konkurser fra 2019 og frem i Ringkøbing-Skjern Kommune

Figur 2.10. viser hvor mange virksomheder inden for detailhandlen, der blev erklæret konkurs i Ringkøbing-Skjern Kommune, Region Midtjylland og sammenligningskommunerne i perioden 2016 til 2022. Antallet af konkurser er opgjort pr. 100 virksomheder i perioden.

Af figuren fremgår det, at antallet af konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune - efter en stigning i 2018 - har været faldende fra 2019 til 2022, hvor antallet af konkurser har ligget godt under niveauet for Region Midtjylland. I 2022 var der 0,2 konkurser pr. 100 virksomhed i Ringkøbing-Skjern Kommune, hvilket er et noget lavere niveau end for sammenligningskommunerne og hele regionen.

Af Tabel 2.4. fremgår det, hvordan konkurserne fordeler sig på typer af butikker. Det fremgår, at byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. har oplevet flest konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden. Lidt over 40 pct. af alle konkurser i kommunen er således sket i dette segment. På regionalt plan har der været flest konkurser blandt specialbutikkerne, der står for 32 pct. af alle konkurser.

Figur 2.8. Udvikling i antal konkurser pr. 100 detailhandels-virksomheder, 2016-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2022 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2016 til 2021.

Tabel 2.4. Fordeling af konkurser i detailhandel, 2016-22

Butikstype	Ringkøbing-Skjern Kommune	Region Midtjylland
Købmænd og døgnkiosker	4 (29%)	40 (7%)
Supermarkeder og varehuse	0 (0%)	16 (3%)
Specialbutikker	2 (14%)	177 (32%)
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	6 (43%)	120 (22%)
Internethandel	1 (7%)	83 (15%)
Bilhandel og værksted	1 (7%)	112 (20%)
I alt	14 (100%)	548 (100%)

Erhvervsrettede tiltag for at styrke detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune

Udvikling i handelserhvervet i Ringkøbing Skjern Kommune

Ringkøbing Skjern Kommune fik allerede 2019 sin egen handelspolitik, og er en af de få kommuner, hvis ikke den eneste, der har en selvstændig handelspolitik i Danmark.

I de fire år handelspolitikken har eksisteret, har der været arbejdet meget fokuseret og bevidst med udvikling af handelserhvervet, og de årlige evalueringer viser en markant effekt.

Prioriteringen af området og de handelspolitiske indsatser har bidraget til at styrke og udvikle handelslivet i kommunen, f.eks. i forhold til kompetenceudvikling og herunder digitalisering. Samtidig er der sket et øget samarbejde mellem handelsforeningerne og andre foreninger samt ejendomsejere. Et øget fokus på agilitet i forretningsudvikling i kriseperioder som under corona-nedlukningen og nu energikrisen bliver understøttet af de 1:1 vejledningsforløb, der er blevet gennemført og bliver gennemført i fremtiden. På trods af krisetider klarer handelserhvervet sig godt, men er ikke upåvirket af ydre omstændigheder.

Stærk organisering

Der er i kommunen et handelsråd, som er en paraplyorganisation bestående af seks handelsforeninger, hvis formænd indgår i Ringkøbing Fjord Handelsråds bestyrelse.

Handelsforeningerne samler årligt 5 mio. kr. fra medlemskaber, mens kommunen støtter med tilskud på samlet 1.3 mio. kr. Dertil kommer projektbevillinger fra lokale vækstpuljemidler, der bl.a. har gjort det muligt at tilbyde lokal håndholdt én til én kompetenceudvikling for erhvervet.

Attraktive bæredygtige handelsbyer

Det er målsætningen at skabe en levende og bæredygtig by, som tiltrækker gæster, turister og borgere samt understøtter rekruttering og fastholdelse af medarbejdere til lokale virksomheder.

Kommunens handelspolitik

Byrådet har besluttet, at der også i den nye byrådsperiode skal være en selvstændig handelspolitik. Der er en samarbejdsaftale med Ringkøbing Fjord Handelsråd og årlige tilskud fra Erhvervs- Klima og Arbejdskraftudvalget til at drive og udvikle Ringkøbing-Skjern Kommunes handelsliv, som tidligere beskrevet.

I forbindelse med udviklingen af den ny handelspolitik inviterede kommunen d. 23. februar til kickoff med handelslivets aktører, som dækker repræsentanter fra handelsforeninger, butiksejere, bychefer, borgere, byfora, erhvervsråd, landdistriktsråd, ildsjæle fra byerne, Destination Vesterhavet, Danske Handelsbyers forening, Dansk Erhverv, samarbejdskommuners erhvervs- og handelsudviklingschefer, kommunens ansatte, der arbejder med handelsliv og byudvikling, trendsættere, forskere og politikere.

Formålet med dette kickoff var at få input til de nye indsatser under handelspolitikken. Det har resulteret i en handelspolitik med handlingsplan, der blev drøftet med udvalget for Erhverv,- Klima og Arbejdskraft d. 24. april. Udkastet til den nye handelspolitik er efterfølgende blevet godkendt i byrådet d. 9. maj.

Læs handelspolitikken: [Her](#)

Der er et tæt samarbejde på tværs af kommunens fagområder i Land, By og Kultur og Viden & Strategi, Ekstern Udvikling, hvor handelspolitikken er forankret samt løbende inddragelse af Ringkøbing Fjord Handelsråd. Ringkøbing Fjord Handelsråd samarbejder med Destination Vesterhavet og Ringkøbing Skjern Erhvervsråd.

Erhvervsrettede tiltag for at styrke detailhandlen i Ringkøbing-Skjern Kommune

I kommunens udkast til den nye handelspolitik er der følgende vision:

Vi vil understøtte handelslivets muligheder i Ringkøbing Skjern Kommune for at tilbyde attraktive bæredygtige handelsoplevelser i levende byer.

Der er følgende målsætninger:

1. Vi understøtter kompetenceudvikling
2. Vi medvirker til adgang til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft
3. Vi understøtter udvikling af handelslivet i vores landområder
4. Vi understøtter, at der bliver skabt en fælles grøn dagsorden i kommunens handelsliv
5. Vi understøtter tiltrækning og fastholdelse af handelsvirksomheder

Under hver målsætning og mål er der tilknyttet indsats, der skal sikre fastholdelse og vækst i handelserhvervet.

Initiativer der relaterer sig til e-handel

Siden opstart af handelspolitikken har der kørt et e-handelsprojekt, som Ringkøbing Skjern Erhvervsråd er tovholder på. Det er et godt eksempel på, hvordan der er blevet arbejdet på tværs af brancher og organisationer, erhvervsfremmeorganisationen og med inddragelse af erhvervskonsulent fra Erhvervshus Midtjylland, som er placeret på Innovest i erhvervsrådets lokaler. Den lokalt placerede konsulent fra Erhvervshuset yder specialiseret vejledning over for alle erhverv herunder detail.

Der er også opbygget et bysamarbejde på tværs af de seks byer, hvor bycheferne videndeler og arbejder på muligheder for fælles løsninger som gavekort og kundeflowsystemet, som bliver implementeret i alle kommunens handelsbyer.

I første halvår af 2023 er der i Ringkøbing-Skjern Kommune igangsat en håndholdt proces i forhold til kompetenceudvikling af butikkernes digitale forretningsudvikling. Undervisningsforløbet er først digitalt med 10 minutters tilsendte videoer dagligt med øvelser i 14 dage og derefter bliver der individuelle 1 til 1 træningsforløb i digitaliseringsmuligheder for forretningen.

Projekter

Siden 2019 har kommunen sammen med Ringkøbing Fjord Handelsråd gennemført tre lokale projekter for lokale vækstpuljemidler:

- Uddannelse på gadeplan og i cyberspace
- Vækst i gadeplan
- Digitalisering på gadeplan

Alle projekter er bevilliget for at imødegå udfordringer for erhvervet samt skabe nye forretningsmuligheder og fastholde og udvikle handelslivet i byerne.

I projekterne har der været koordinerede tilbud og afholdt fællesarrangementer og aktiviteter i samarbejde med Erhvervshus Midtjyllands specialiserede erhvervsservice i forhold til handelserhvervet.

Iværksætter

Nystartere har mulighed for at få vejledning af Ringkøbing Skjern Erhvervsråds iværksætterkonsulent, og det vil handelsrådet gerne understøtte endnu mere i den kommende tid.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Temaafsnit om fødevaresektoren

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapport sætter fokus på fødevaresektorens betydning for erhvervslivet i de midtjyske kommuner.

De første sider viser, hvordan antallet af job og virksomheder inden for fødevaresektoren har udviklet sig i de seneste år, både for sektoren som helhed og for de forskellige delområder i sektorens værdikæde

Dernæst fokuserer afsnittet på udviklingen i sektorens omsætning, eksport samt nettoinvesteringer.

Til sidst giver afsnittet et overblik over kommunens initiativer for at understøtte udviklingen inden for fødevareområdet.

Fødevarerektoren er det største ressourceområde i Ringkøbing-Skjern Kommune

Fødevarerektoren er det største beskæftigelsesområde i Ringkøbing-Skjern Kommune. Figur 3.1. viser, at fødevarerektoren har en samlet beskæftigelse på ca. 5.200 fuldtidsbeskæftigede i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2021.

Figur 3.2. viser fødevarerektorens andel af den samlede private beskæftigelse i de midtjyske kommuner i 2021, sammenlignet med niveauet i hele regionen og på landsplan.

I Ringkøbing-Skjern Kommune udgør fødevarerektoren ca. 23 pct. af den samlede beskæftigelse, hvilket er højere end i regionen (14 pct.) og hele landet (12 pct.).

Figuren viser også, at fødevarerektoren fylder mindst i bykommuner som fx Aarhus og Silkeborg kommuner. Omvendt fylder fødevarerektoren mest i de mindre landkommuner som Lemvig og Samsø kommuner.

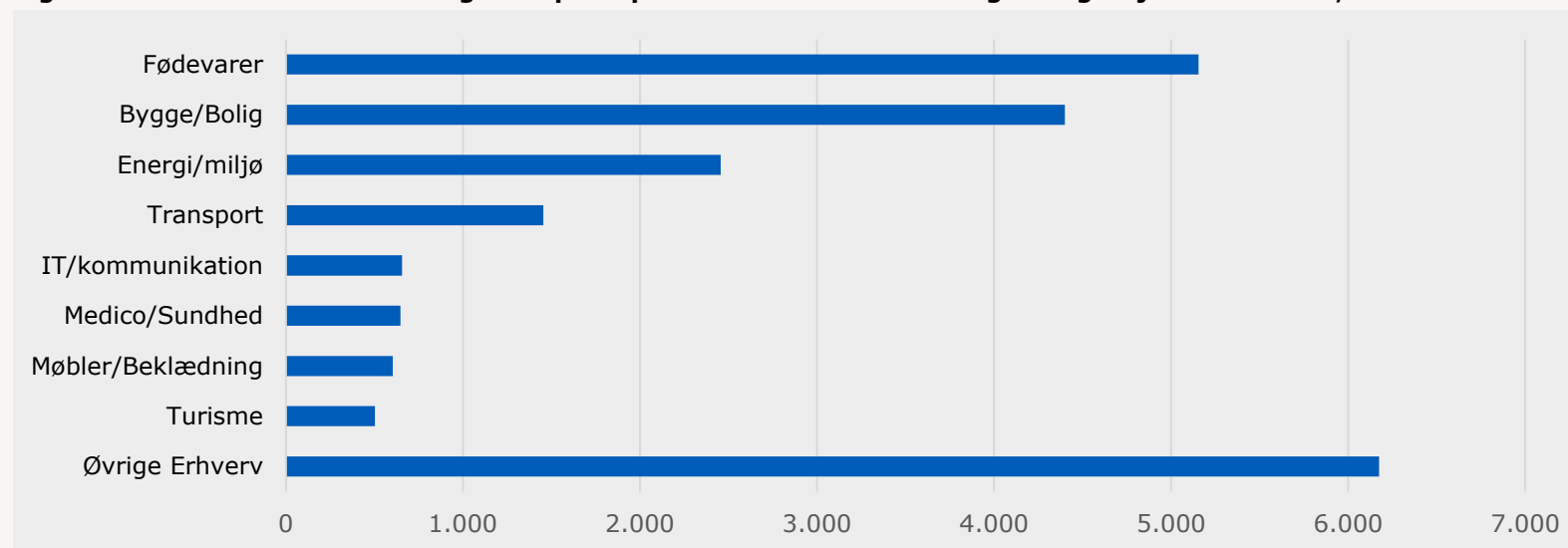
Ressourceområder

Ressourceområder er et alternativ til den officielle branchegruppering af dansk erhvervsliv, og inddeler brancherne i otte sammenhængende områder baseret på de slutprodukter, som virksomhederne bidrager til. Dertil kommer *Øvrige erhverv*, der består af brancher, som ikke direkte kan relateres til ét enkelt område.

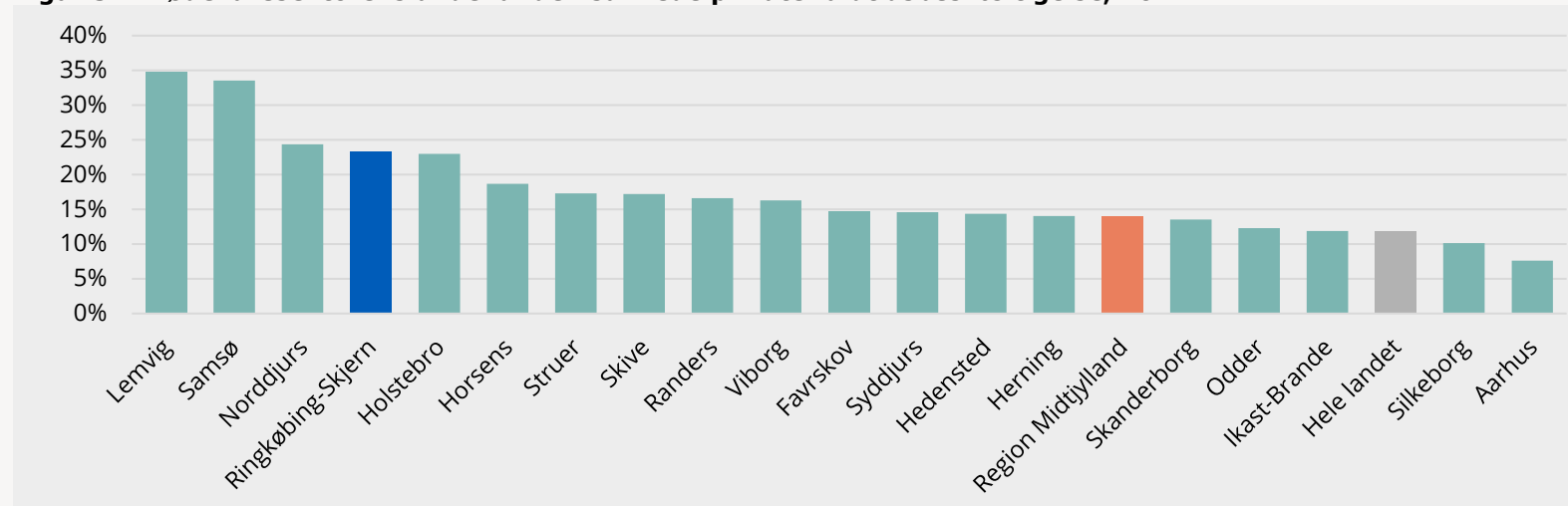
Ressourceområdet fødevarer afviger derfor lidt fra branche- og klyngegrupperingen i afsnit 4, hvorfor der kan være forskelle i tallene for fødevarerektorens udvikling.

I dette afsnit opdeles fødevarerektoren i tre delområder: Primære erhverv, fremstillingserhverv og støtte- og serviceerhverv. Sidstnævnte omfatter virksomheder, der fx handler med fødevarer (engros) og fremstiller udstyr til landbrugs- og fremstillingserhvervene.

Figur 3.1. Privat fuldtidsbeskæftigelse opdelt på ressourceområder i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2021

Figur 3.2. Fødevarerektorens andel af den samlede private fuldtidsbeskæftigelse, 2021

Voksende beskæftigelse i fødevaresektoren i Ringkøbing-Skjern Kommune

Tabel 3.1. viser udviklingen i beskæftigelsen for perioden 2016 til 2021 både for fødevaresektoren samlet set og sektorens delområder (primære erhverv og fremstillingserhverv samt støtte- og serviceerhverv) i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

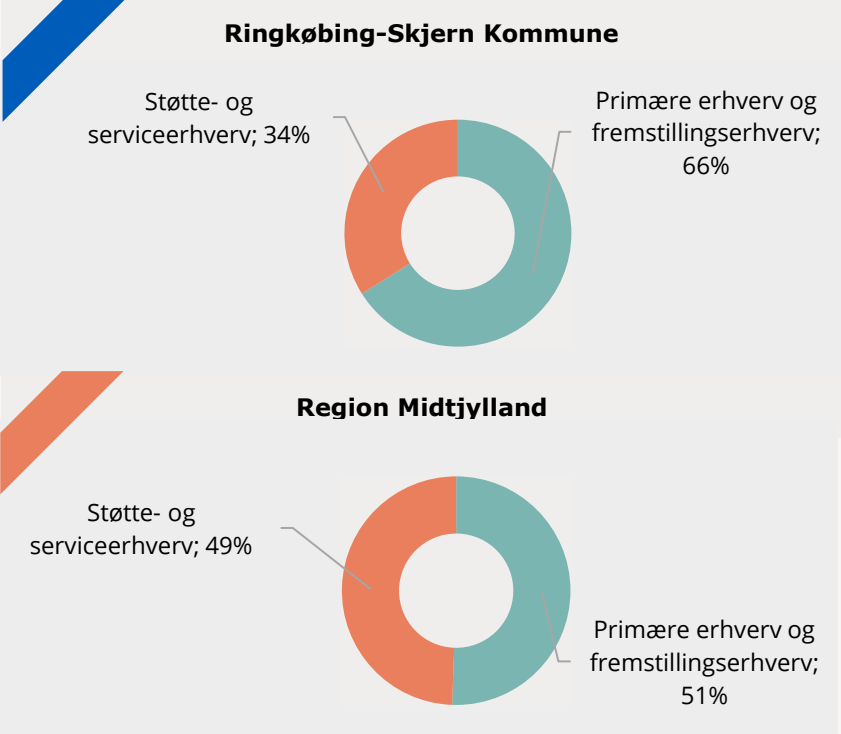
Set over hele perioden er beskæftigelsen inden for fødevaresektoren i Ringkøbing-Skjern Kommune vokset fra 4.800 fuldtidsjobs til 5.200 fuldtidsjobs, svarende til en vækst på ca. 8 pct. Denne udvikling dækker over, at beskæftigelsen i de primære erhverv og fremstillingserhvervene er steget i perioden, mens beskæftigelsen i støtte- og serviceerhvervene er gået tilbage. I regionen samt hele landet er den samlede beskæftigelse i fødevaresektoren steget med ca. 4 pct., mens beskæftigelsen er faldet med ca. 4 pct. i sammenligningskommunerne. Tilbagegangen i sammenligningskommunerne skyldes, at beskæftigelsen i støtte- og serviceerhvervene er gået tilbage.

Figur 3.3. viser, at de primære erhverv og fremstillingserhvervene står for en noget større andel af den samlede beskæftigelse i fødevaresektoren i Ringkøbing-Skjern Kommune end for hele regionen.

Tabel 3.1. Antal private jobs og jobvækst i fødevaresektoren opdelt på delområde, 2016-21

Delområde	Antal fuldtidsjobs i Ringkøbing-Skjern Kommune			Jobvækst 2016-21 (pct.)	Jobvækst Sammenligningskommuner 2016-21 (pct.)	Jobvækst Region Midtjylland 2016-21 (pct.)	Jobvækst Hele landet 2016-21 (pct.)
	2016	2019	2021				
Primære erhverv og fremstillings- erhverv	3.008	3.212	3.406	13,2%	0,3%	3,8%	3,1%
Støtte- og serviceerhverv	1.789	1.736	1.750	-2,2%	-4,9%	4,0%	3,7%
Fødevare- sektoren i alt	4.797	4.948	5.156	7,5%	-3,5%	3,9%	3,5%

Figur 3.3. Fuldtidsbeskæftigelse inden for fødevareområdet fordelt på delområder, 2021

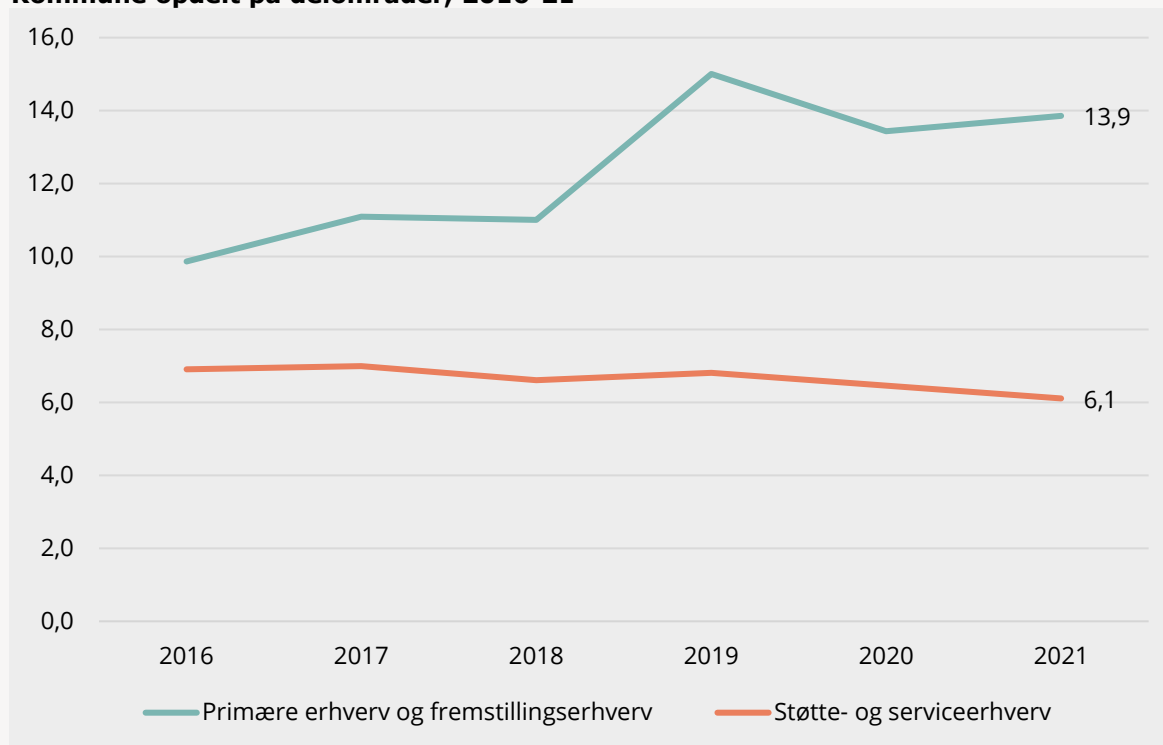
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Antal fuldtidsjobs inden for primære erhverv og fremstillingserhverv er estimeret i 2016 for Lemvig Kommune. Antal fuldtidsjobs inden for fremstillings- og støtte- og serviceerhverv er estimeret i 2021 for Skive Kommune. Sammenligningskommunerne omfatter Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune. Grundet Danmarks Statistiks diskretioneringsregler for data er det ikke muligt at opgøre beskæftigelsen for de primære erhverv og fremstillingserhvervene særskilt. De to delområder er derfor opgjort samlet.

Stigning i omsætningen inden for de primære erhverv og fremstillingserhvervene

Virksomhedernes omsætning er en anden central indikator til at belyse fødevarersektorens udvikling og betydning lokalt. Figur 3.4. viser omsætningen for sektorens forskellige delområder i Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden 2016 til 2021. Figuren viser, at omsætningen inden for de primære erhverv og fremstillingserhvervene er størst. Samtidig viser figuren, at omsætningen i de primære erhverv og fremstillingserhvervene er vokset fra 10 mia. kr. til 14 mia. kr. i perioden, mens den i støtte- og serviceerhvervene er faldet fra 7 mia. kr. til 6 mia. kr. Områdernes omsætning følger udviklingen i beskæftigelsen.

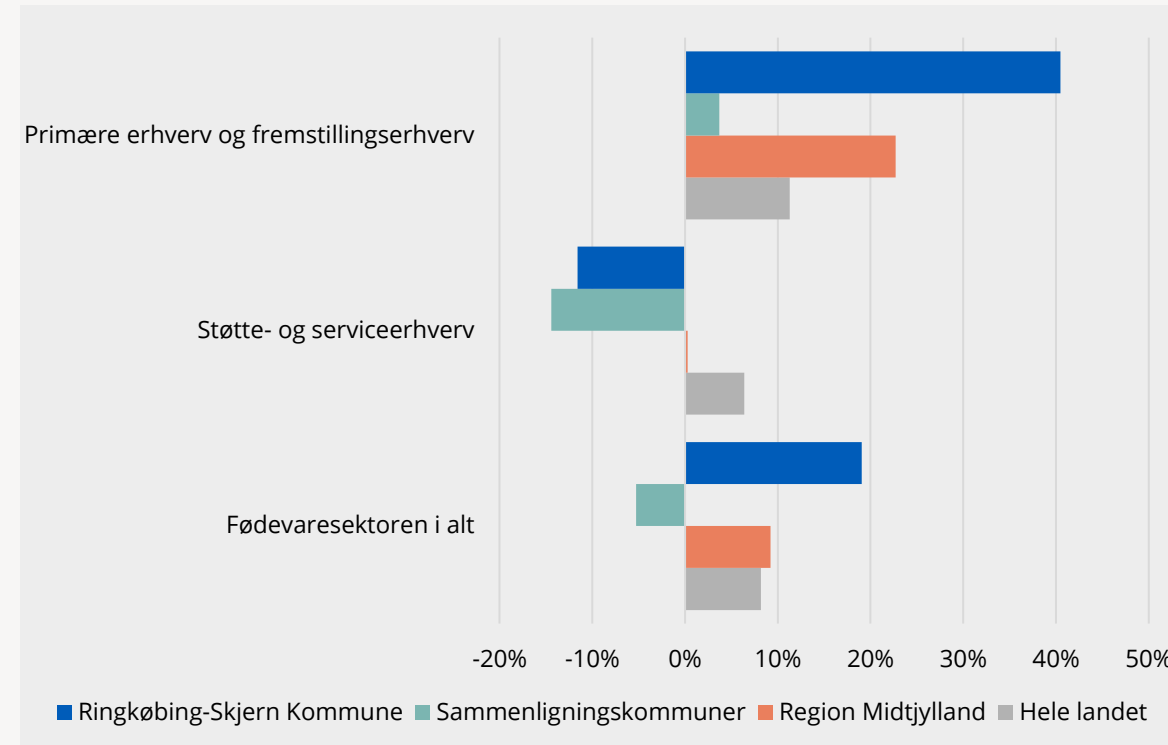
Figur 3.5. viser udviklingen i omsætningen for fødevarersektoren samlet set samt for de to delområder i perioden 2016 til 2021. Sektorens samlede omsætning er vokset med ca. 19 pct. i Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden, hvilket er markant højere end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Herudover viser figuren, at omsætningen i de primære erhverv og fremstillingserhvervene er steget mere i Ringkøbing-Skjern Kommune end i sammenligningskommunerne og resten af landet. Omvendt er omsætningen i støtte- og serviceerhvervene gået tilbage i Ringkøbing-Skjern Kommune, mens den er vokset på landsplan.

Figur 3.4. Fødevarersektorens omsætning (mia. kr. – 2016-priser) i Ringkøbing-Skjern Kommune opdelt på delområder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Opgjort i faste priser (2016-priser). Grundet Danmarks Statistiks diskretioneringsregler for data er det ikke muligt at opgøre beskæftigelsen for de primære erhverv og fremstillingserhvervene særskilt. De to delområder er derfor opgjort samlet.

Figur 3.5. Udvikling i omsætning inden for fødevarersektoren opdelt på delområder, 2016-21

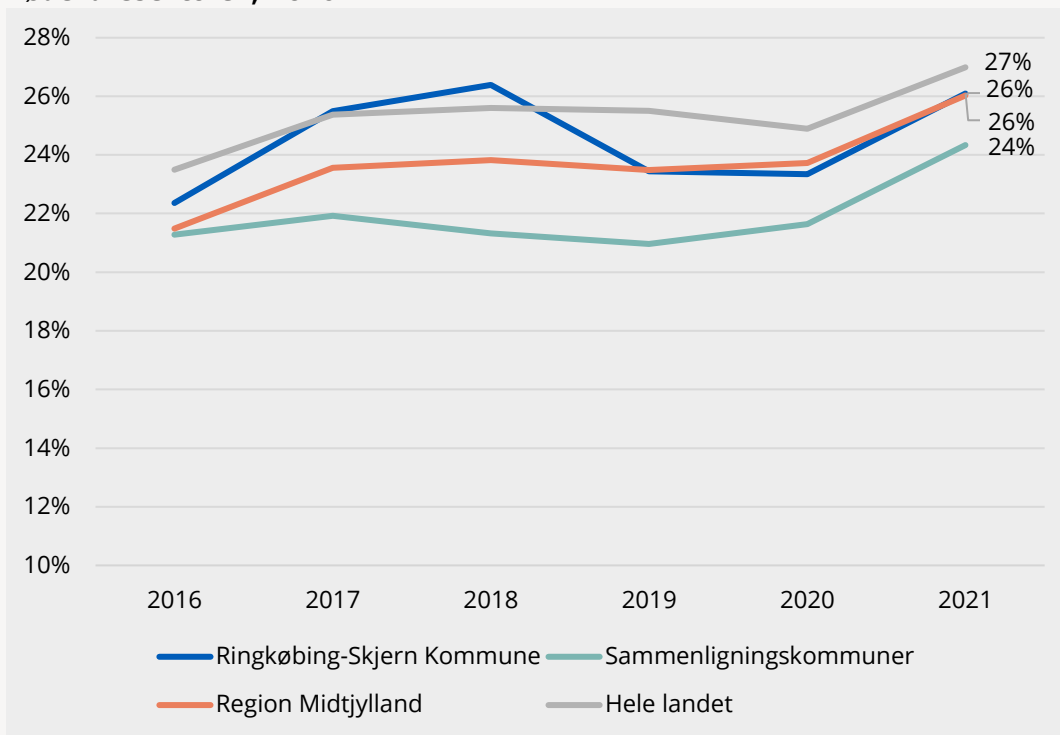
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Opgjort i faste priser (2016-priser).

Flere fødevarevirksomheder handler med udlandet

Figur 3.6. viser andelen af eksportvirksomheder inden for fødevaresektoren i Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden 2016 til 2021 sammenlignet med sammenlignings-kommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Fra 2019 til 2021 har Ringkøbing-Skjern Kommune ligget på niveau med Region Midtjylland, men over sammenligningskommunerne. Set over hele perioden er andelen af eksportvirksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune steget fra 22 pct. til 26 pct.

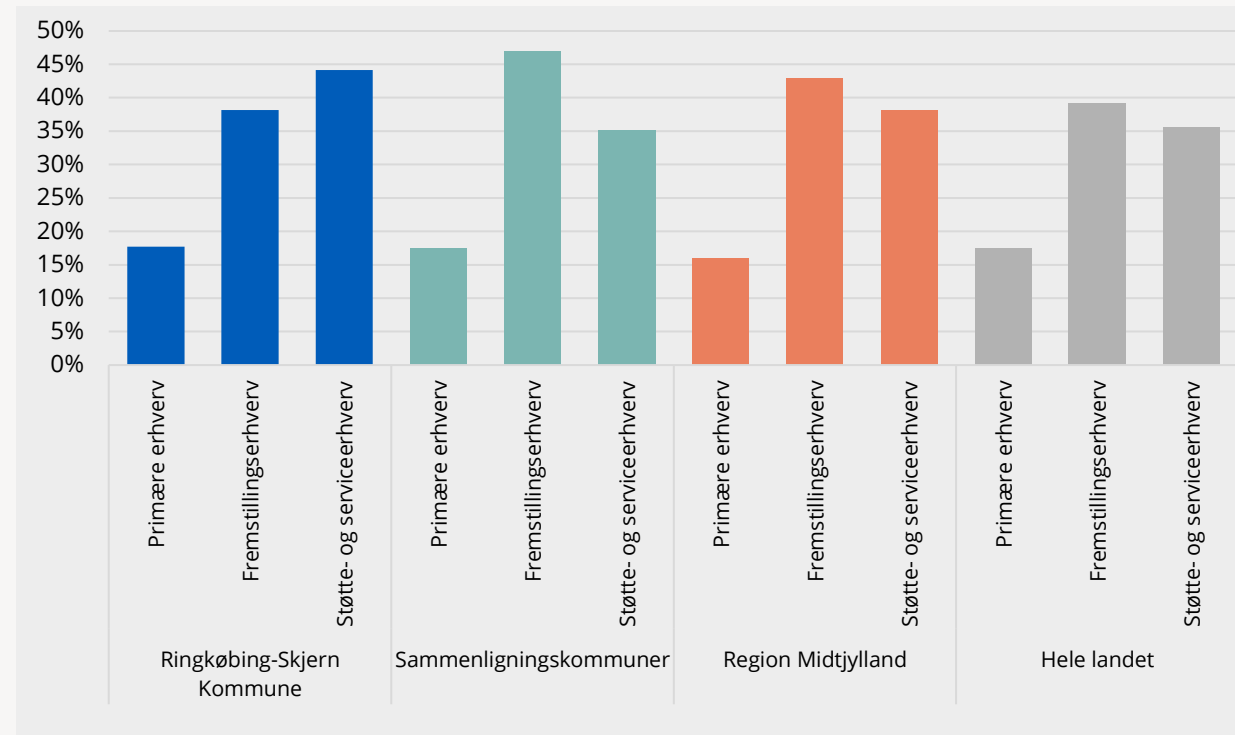
Figur 3.7. viser andelen af virksomheder med eksport inden for fødevaresektorens delområder, primære erhverv, fremstillingserhverv og støtte- og serviceerhverv. Generelt er andelen af eksportvirksomheder højest inden for fremstillingserhvervene samt støtte- og serviceerhvervene. Det er udtryk for, at de primære erhverv hovedsageligt producerer varer/produkter, der indgår i produktionen af slutprodukterne, som fremstilles og sælges af de andre erhverv. I Ringkøbing-Skjern Kommune er andelen af eksportvirksomheder lavere inden for fremstillingserhvervene end i sammenligningskommunerne og regionen. For støtte- og servicevirksomhederne er andelen højere i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Figur 3.6. Udviklingen i andelen af virksomheder med eksport i fødevaresektoren, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 3.7. Andel af virksomheder med eksport i fødevaresektoren opdelt på delområder, gennemsnit 2020-21

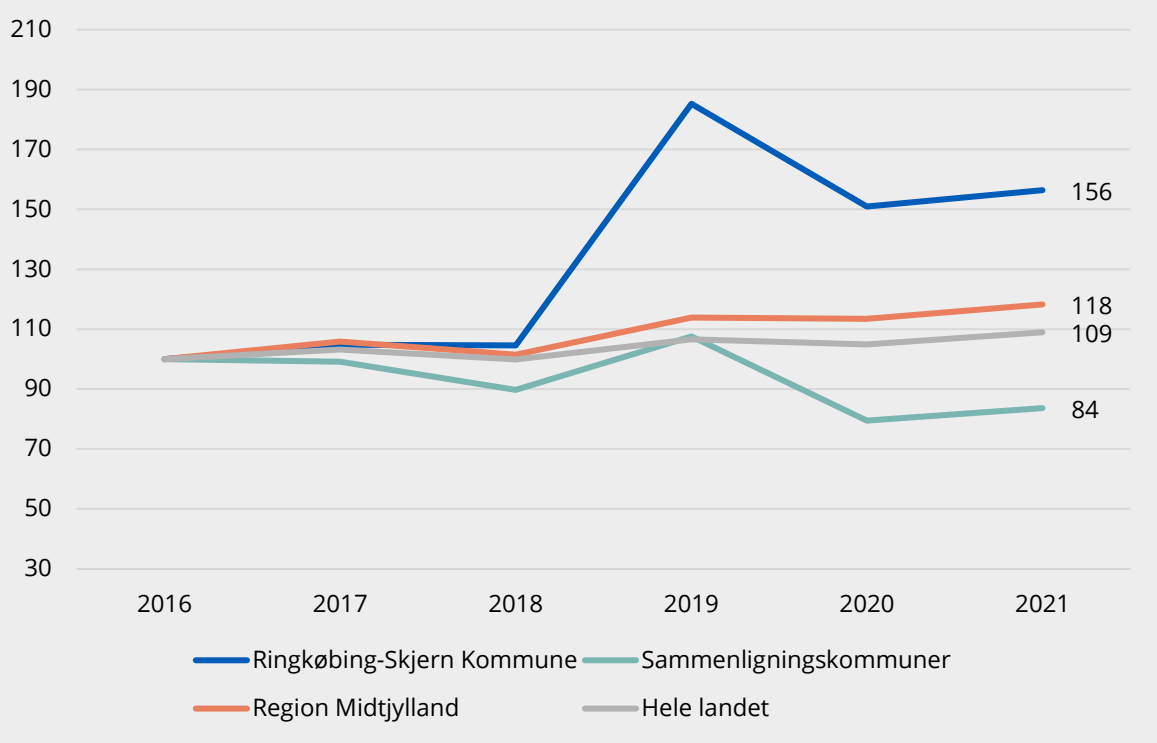
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Vækst i fødevaresektorens eksportværdi

Figur 3.8. og 3.9. viser, hvordan værdien af fødevarevirksomhedernes eksport har udviklet sig i de seneste år i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Figur 3.8. viser den indekserede udvikling i fødevaresektorens eksportværdi i perioden 2016 til 2021. Set over hele perioden er fødevareeksporten vokset mere i Ringkøbing-Skjern Kommune end i resten af regionen og hele landet. Særligt fra 2018 til 2019 er der sket en markant stigning i fødevareeksporten fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

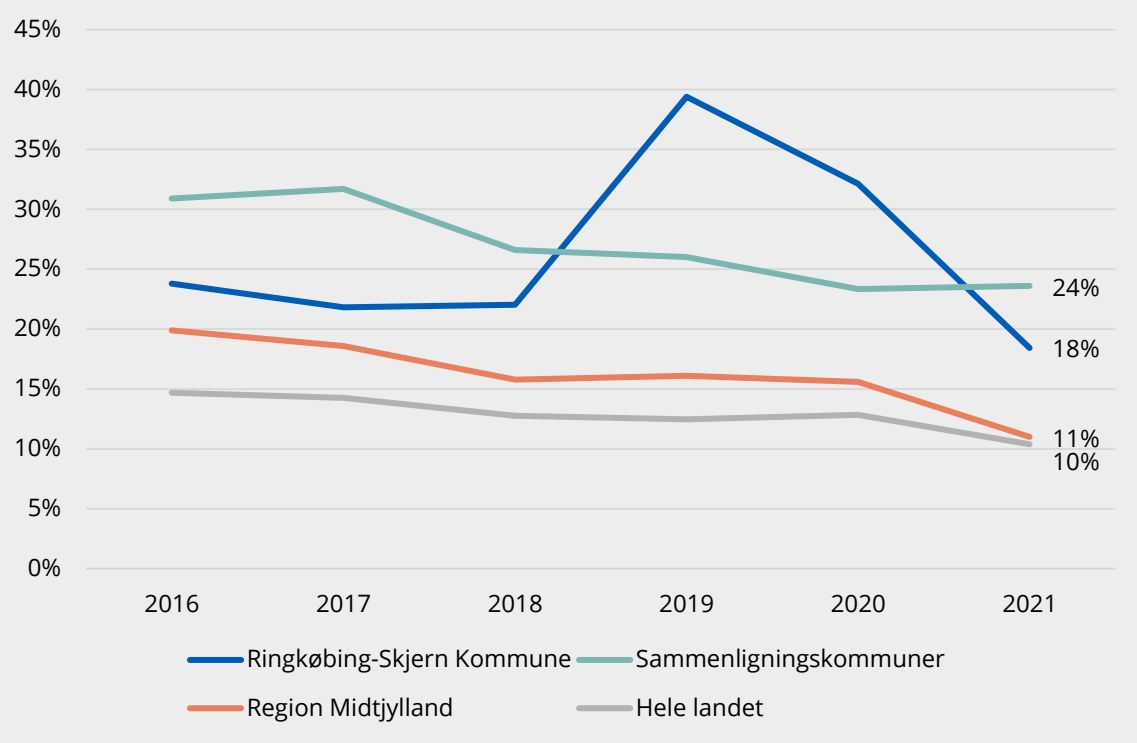
Figur 3.9. viser udviklingen i fødevaresektorens andel af erhvervslivets samlede eksport i perioden 2016 til 2021. Figuren viser, at fødevaresektorens eksportandel i Ringkøbing-Skjern Kommune steg markant i perioden 2018-19 som følge af væksten i sektorens eksport. Set over hele perioden er fødevaresektorens eksportandel dog faldet fra 24 pct. til 18 pct. i Ringkøbing-Skjern Kommune, hvilket skyldtes en markant fremgang i erhvervslivets samlede eksport i 2021 (se afsnit 5).

Figur 3.8. Indekseret udvikling i fødevaresektorens eksportværdi (2016=100), 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportværdien er opgjort i 2016-priser. Eksportværdien i 2019-21 for Ringkøbing-Skjern kommune er estimeret.

Figur 3.9. Udvikling fødevaresektorens andel af den samlede eksport, 2016-21

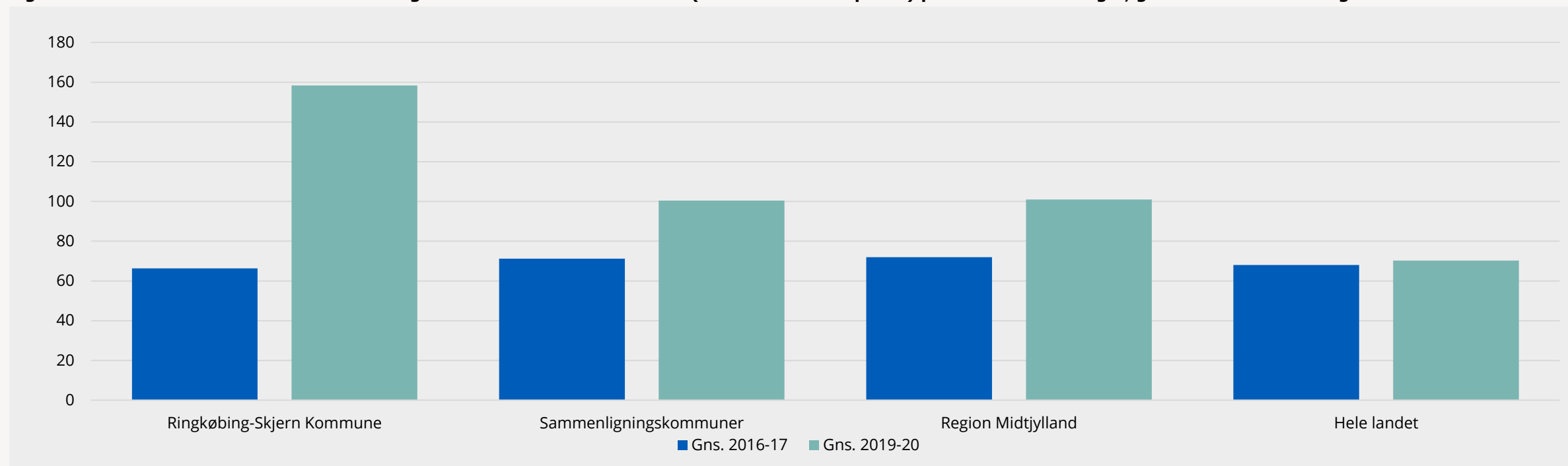
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportværdien er opgjort i 2016-priser. Eksportværdien i 2019-21 for Ringkøbing-Skjern kommune er estimeret.

Markant stigende nettoinvesteringer i Ringkøbing-Skjern Kommune

Figur 3.10. viser fødevaresektorens nettoinvesteringer pr. fuldtidsbeskæftiget i perioderne 2016 til 2017 og 2019 til 2020 og tegner dermed et billede af, i hvor høj grad, at virksomhederne i sektoren investerer i nyt udstyr og ny teknologi. Nettoinvesteringer (bruttoinvesteringer minus afskrivninger) er således udtryk for udvidelsen af kapitalapparatet (investeringer + bygninger).

Figuren viser, at fødevaresektorens nettoinvesteringer pr. fuldtidsbeskæftiget i Ringkøbing-Skjern Kommune er mere end fordoblet i perioden fra ca. 66.000 kr. i 2016 til 2017 til ca. 158.000 kr. i 2019 til 2020. Til sammenligning er fødevaresektorens nettoinvesteringer for hele regionen vokset fra ca. 72.000 til 102.000 kr. i samme periode, mens investeringerne har ligget nogenlunde konstant i sammenligningskommunerne og på landsplan. Herudover viser figuren, at investeringsniveauet i 2019 til 2020 er markant højere i Ringkøbing-Skjern Kommune end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figur 3.10. Virksomhedernes nettoinvesteringer inden for fødevareområdet (1.000 kr. – 2016-priser) pr. fuldtidsbeskæftiget, gennemsnit 2016-17 og 2019-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Det er ikke muligt at opgøre nettoinvesteringerne i Lemvig Kommune og Norddjurs Kommune i 2019 samt Struer Kommune i 2017. Grundet diskretioneringer i data er følgende kommuner udeladt i beregningen for hele landet: Albertslund, Egedal, Faxe, Glostrup, Holbæk, Hørsholm, Kalundborg, Lejre og Lyngby-Taarbæk kommuner. De primære erhverv er ikke omfattet af opgørelsen.

Initiativer og tiltag i Ringkøbing-Skjern Kommune til at understøtte fødevaresektoren

Udvikling i fødevareerhvervet i Ringkøbing-Skjern Kommune

- Fødevarebranchen vil i fremtiden spille en vigtig rolle i forhold til klima- og bæredygtighed
- Der ligger et potentiale i at øge kendskabet til fødevareerhvervet i Ringkøbing-Skjern Kommune, og i at skabe et stærkt vestjysk fødevarebrand.
- Fødevareområdet er ligesom øvrige brancher påvirket af energikrise, råvareprisstigninger, inflation og må forholde sig til et ændret forbrugsmønster.
- Arbejdskraftmangel i producent- og afsætningsledet er en udfordring.
- Mange virksomheder har fokus på kernerdrift/overlevelse hvilket hæmmer udviklingen.
- Fiskeriet, som hovedsageligt er centreret i Hvide Sande, har sammen med følgeerhvervet som mange andre steder været udfordret af Brexit og energikrisen.
- Der synes at være en stigning i borgere, som prioriterer lokale fødevarer både i egen husholdning og på lokale spisesteder.

Fødevareerhvervet er en lokal styrkeposition

Fødevarer er en erhvervsmæssig styrkeposition i Ringkøbing-Skjern Kommune. Kommunen er én af de største landbrugskommuner i Danmark, og fødevareerhvervet rummer mange arbejdspladser, og derfor er fødevarer en del af kommunens selvforståelse. Stærke primære erhverv og store fødevarevirksomheder bevirker desuden, at fødevareerhvervet indeholder et stort eksportpotentiale.

Kommunen rummer mange fødevareproducenter udover primærproducenterne, og kommunen gør en aktiv indsats via sin fødevarepolitik og handlingsplan for at styrke værdikæden og relationerne fra producent til spisesteder til forbrugere. Samtidig har turisme en stor betydning for kommunen, og kommunen er Danmarks 2. største turismested (Destination Vesterhavet). Som en del af turismeindsatsen og den generelle fødevareindsats har der i mange år været arbejdet med 'fra jord til bord'.

Strategisk arbejde med fødevarer

Ringkøbing-Skjern Kommune har en særskilt og langsigtet fødevarepolitik med handlingsplan. Visionen i fødevarepolitikken 2023-2027 lyder: "Med afsæt i vores stærke fødevareerhverv vil vi udvikle et stærkt vestjysk fødevarebrand, der er anerkendt og efterspurgt lokalt, nationalt og internationalt".

Fødevarepolitikken har to fokusområder:

- Fødevarefortællingen, hvor der arbejdes for at øge kendskabet til kommunens fødevarer, samt videreudvikling og tydeliggørelse af den gode fødevarefortælling om området.
- Udvikling af fødevareerhvervet, hvor kommunen bl.a. vil medvirke til at styrke fødevarevirksomhedernes forretningsudvikling og konkurrenceevne samt afsætnings- og distributionsmuligheder.

Læs Fødevarepolitikken [her](#).

Initiativer og tiltag i Ringkøbing-Skjern Kommune til at understøtte fødevaresektoren

Initiativer som understøtter potentialet og imødekommer udfordringer indenfor fødevareerhverv

- Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd er operatør på fødevarepolitikken, hvor en medarbejder er allokeret til fx at vejlede fødevarevirksomheder og til at brande fødevareområdet i form af arrangementer, madoplevelser og online kommunikation via www.smagenafvest.dk
- Der er et tæt samarbejde med den nationale fødevareklynge Food & Bio Cluster Denmark.
- Der er nedsat et Foodboard, med en bred skare af virksomheder, med relation til fødevareområdet. Foodboardet fungerer som et advisory board og bidrager med nye synsvinkler på potentialerne og udfordringerne på fødevareområdet.
- Ringkøbing-Skjern Kommune har vedtaget politikker og indsatser inden for en række områder, som overlapper eller har relevans for fødevareområdet. Det tæller bl.a. politikker inden for erhverv, handel, arbejdskraft, klima og turisme. Eksempelvis arbejder Ringkøbing-Skjern Kommune målrettet med fastholdelse og tiltrækning af arbejdskraft til kommunen. Indsatser på klimaområdet har desuden en relevans ift. landbruget, og turisme spiller ligeledes en vigtig rolle for de lokale fødevareproducenter. Således spiller flere indsatser sammen på tværs af sektorer og indsatser.
- Kommunen har indgået en klimapartnerskabsaftale med Vestjysk - den lokale landboforening – om at arbejde for kommunens og de nationale klimamål.
- Det er et fremtidigt fokusområde at udvikle et stærkt og langtidsholdbart fødevarebrand, som også bliver forankret hos aktørerne på fødevareområdet. Resultaterne i Provenance-projektet (Innovationsfondsprojekt) om kommunens stedbundne kvaliteter inddrages i fødevarefortællingen, som ligger til grund for fødevarebrandet.
- Turisme spiller en vigtig rolle for fødevareerhvervet, og det vil det også fortsat gøre, idet Ringkøbing-Skjern Kommune er en stor turismestedestination. I samarbejde med Destination Vesterhavet arbejdes der på at udnytte afsætningspotentialet for områdets fødevareproducenter, gårdbutikker og spisesteder

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Ringkøbing-Skjern Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen ved at vise specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Herefter viser afsnittet jobudviklingen og erhvervs-specialiseringen på brancheniveau samt beskæftigelsen fordelt på virksomhedernes størrelse.

Afslutningsvis kigger afsnittet dels på, hvor meget den udenlandske arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse, og dels på brugen af efter- og videreuddannelse.

Stigning i den private beskæftigelse fra 2020 til 2021

En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse.

Figur 4.1. viser, at der i perioden 2016 til 2021 samlet set har været en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune på over 800 årsværk.

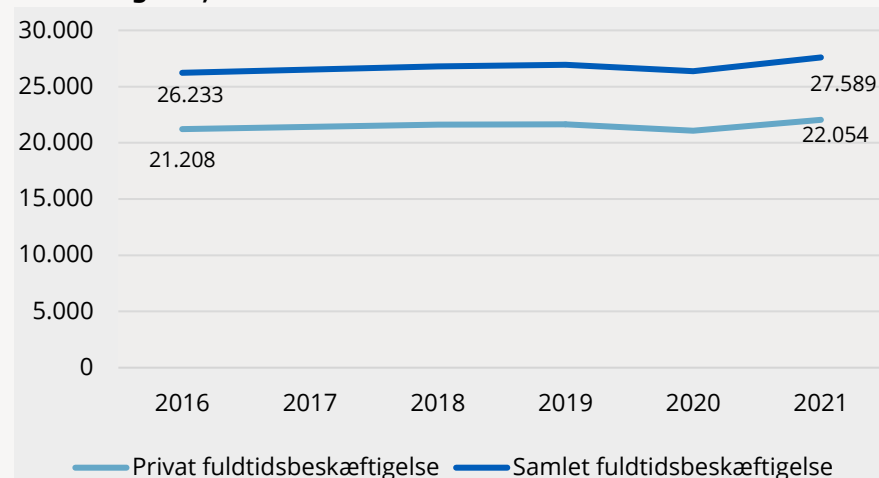
Figur 4.2. viser, at væksten har været højere end i sammenligningskommunerne, og at Ringkøbing-Skjern Kommune især har oplevet en stigning i den private beskæftigelse fra 2020 til 2021.

Samlet set er den private beskæftigelse steget med 4 pct. fra 2016 til 2021 i Ringkøbing-Skjern Kommune sammenlignet med 0,5 pct. i sammenligningskommunerne og 8 pct. i resten af regionen.

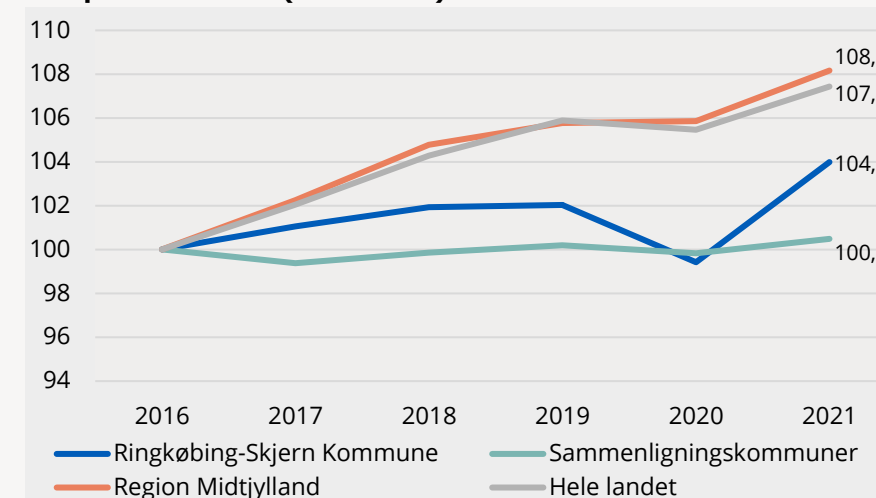
For at belyse jobudviklingen i det seneste år viser Figur 4.3 den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere) i 2022.

Figuren viser, at beskæftigelsen i Ringkøbing-Skjern Kommune er faldet med 1 procent i løbet af 2022. Det samme er tilfældet i sammenligningskommunerne, mens beskæftigelsen er steget henholdsvis 2 og 3 pct. i regionen og på landsplan.

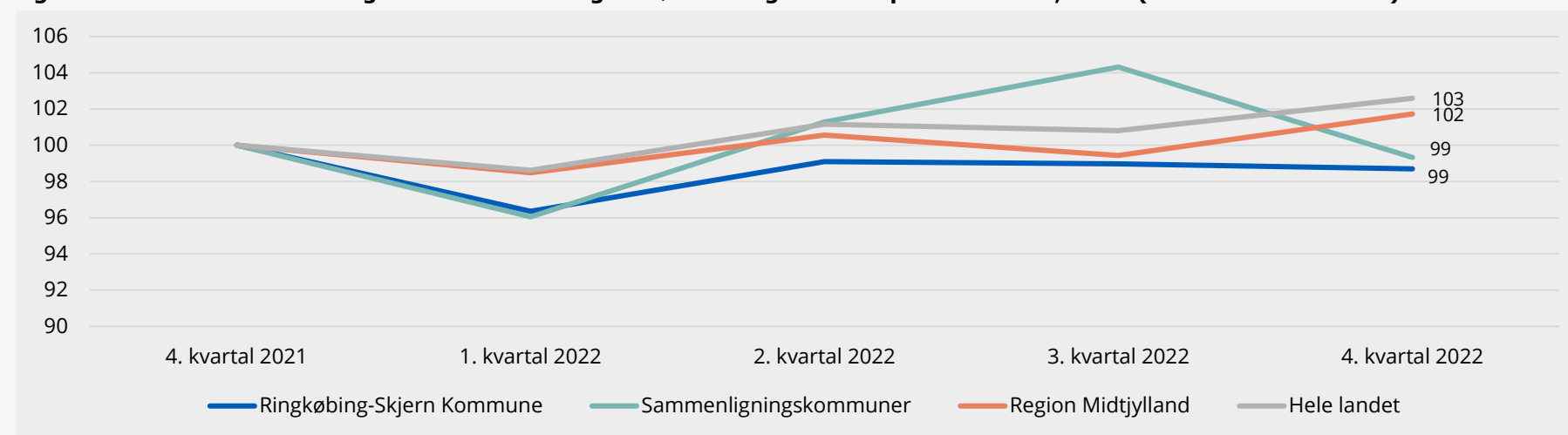
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2016-21

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2016=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2022 (4. kvartal 2021=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for figur 4.3.).
Sammenligningskommuner omfatter: Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune. I figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Fødevarer er det største klyngeområde i Ringkøbing-Skjern Kommune

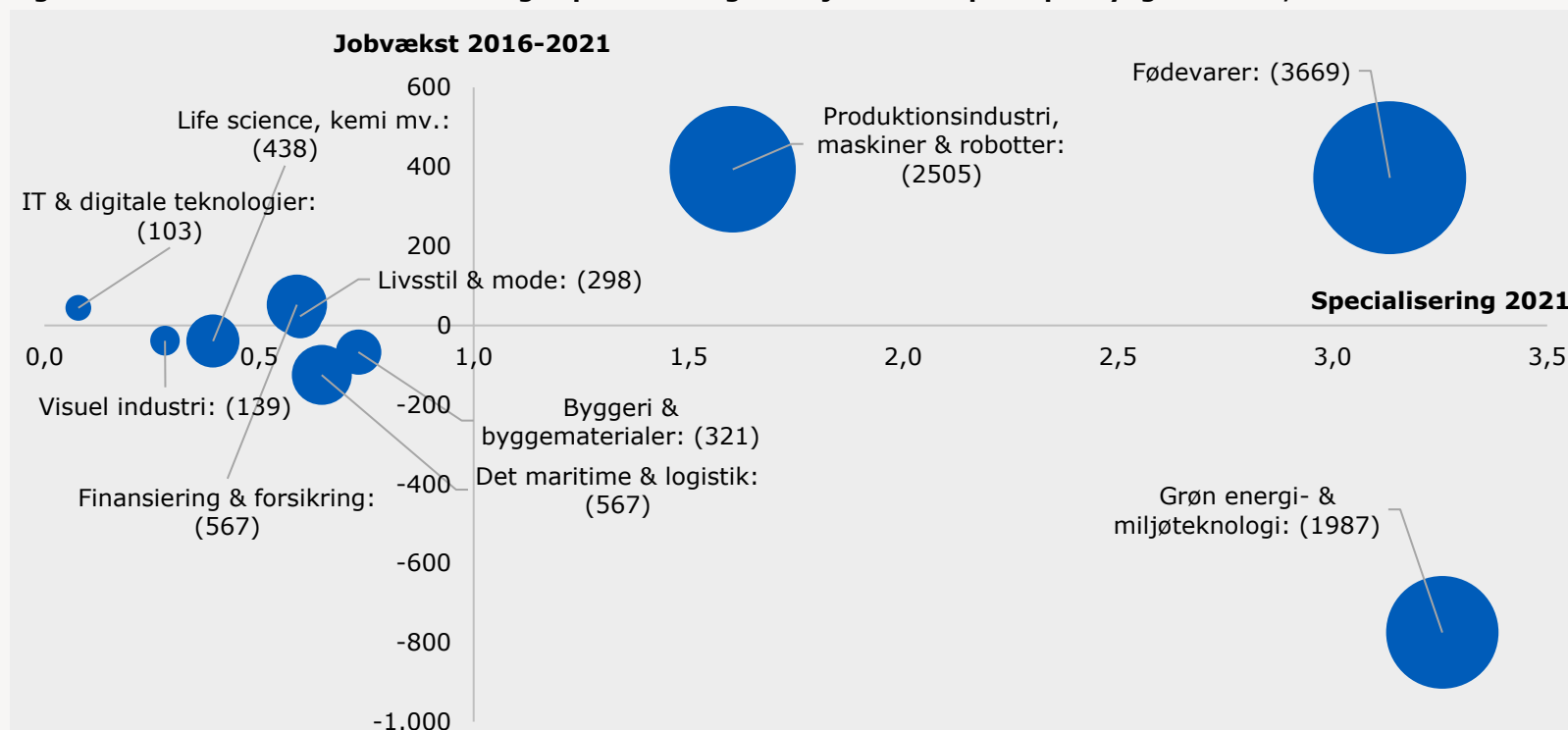
Figur 4.4. giver et overblik over, hvordan Ringkøbing-Skjern Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Cirklernes størrelse i figuren viser, at fødevarer er den største klynge jobmæssigt.

Det fremgår også, at grøn energi & miljøteknologi samt fødevarer (herunder Arla) er de klynger, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialiseringsgrad på 3,3 udgør grøn energi & miljøteknologi en stor andel af den samlede private beskæftigelse, der er 3,3 gange større end i en gennemsnitskommune. Beskæftigelsen inden for dette klyngeområde er dog faldet i perioden fra 2016 til 2021.

Derudover er det bemærkelsesværdigt, at der også har været en relativt stor jobvækst inden for produktionsindustri, maskiner & robotter i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Figur 4.4. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2016-2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- & miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra Clean og Energy Cluster.

Figuren viser Ringkøbing-Skjern Kommunes erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2021. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Ringkøbing-Skjern Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2016 til 2021. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang i de seneste fem år.

Operationel service var den største branche i 2021

Hvor Figur 4.4. på forrige side gav et overblik over Ringkøbing-Skjern Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager tabel 4.1. afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Tabellen viser, at operationel service i 2021 var den største branche i Ringkøbing-Skjern Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri har oplevet et markant fald i beskæftigelsen fra 2016 til 2021, og nu er blevet kommunens næststørste branche. Derudover fremgår det, at Ringkøbing-Skjern Kommune har en forholdsvis høj specialisering inden for de alle de fire største brancher – især fødevarerindustri mv.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2016-21 samt erhvervsmæssig specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2016-21 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2016-21 (pct.)	Specialisering, 2021
	2016	2021			
Operationel service	2.659	2.916	10%	7%	2,2
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	3.446	2.727	-21%	7%	2,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri	2.076	2.060	-1%	-2%	2,7
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	1.459	1.995	37%	8%	3,2
Engroshandel	1.341	1.900	42%	4%	1,0
Detailhandel	1.693	1.814	7%	3%	0,8
Bygge og anlæg	1.399	1.614	15%	17%	0,7
Metalindustri	1.177	1.104	-6%	-4%	2,5
Ejendomshandel og udlejning	568	694	22%	5%	1,2
Undervisning	590	585	-1%	6%	1,2
Finansiering og forsikring	519	570	10%	7%	0,6
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	535	555	4%	4%	0,8
Rådgivning, forskning og udvikling	767	521	-32%	14%	0,3
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	379	520	37%	8%	0,6
Hoteller og restauranter	469	512	9%	-1%	0,6
Transport	618	480	-22%	3%	0,4
Sundhedsvæsen	247	322	30%	29%	0,5
Private velfærdsinstitutioner	344	287	-17%	8%	0,6
Kultur og fritid	280	272	-3%	10%	0,8
Andre serviceydelser mv.	218	201	-8%	4%	0,3
Reklame og øvrig erhvervsservice	155	158	2%	8%	0,4
Råstof, energi og forsyning mv.	154	108	-30%	8%	0,5
Tele, IT og information	50	85	71%	20%	0,1
Forlag, tv og radio	60	53	-12%	10%	0,2
Alle brancher	21.208	22.054	4%	7%	1,0

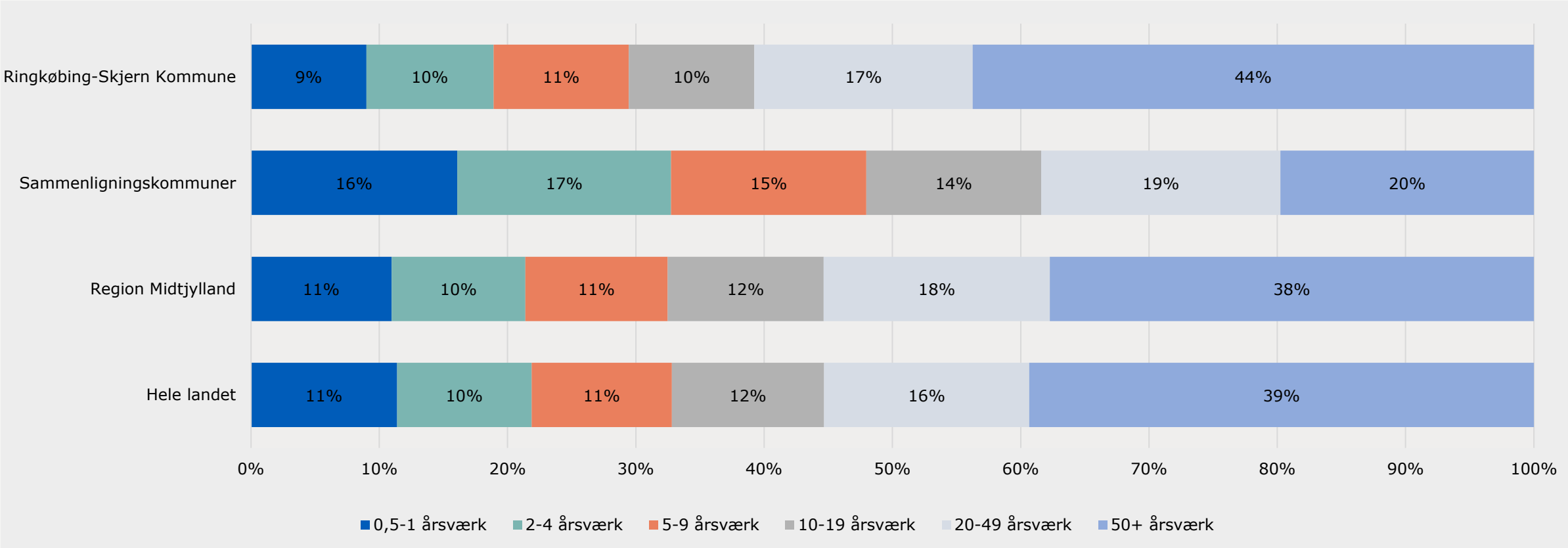
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ. På grund af diskretioneringer er antallet af årsværk i brancherne forlag, tv og radio, føde-, drikke- og tobaksvareindustri, olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri, operationel service og tele, IT og information beregnet i 2021. De samlede diskretionerede årsværk i 2021 er fordelt ud på de fem klyngeområder efter deres andel i 2020.

Mange beskæftigede i store virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune

Figur 4.5. viser, hvordan den private fuldtidsbeskæftigelse er fordelt på forskellige virksomhedsstørrelser i 2021.

Det fremgår, at en høj andel (44 pct.) af alle de privat fuldtidsbeskæftigede i Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder i store virksomheder med over 50 ansatte. Samtidig er det kun 30 pct., som arbejder i virksomheder med under 10 årsværk, hvorimod det i sammenligningskommunerne er hele 48 pct. Også i forhold til hele landet og regionen er der relativt mange ansatte i virksomheder med mindst 50 ansatte i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Figur 4.5. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

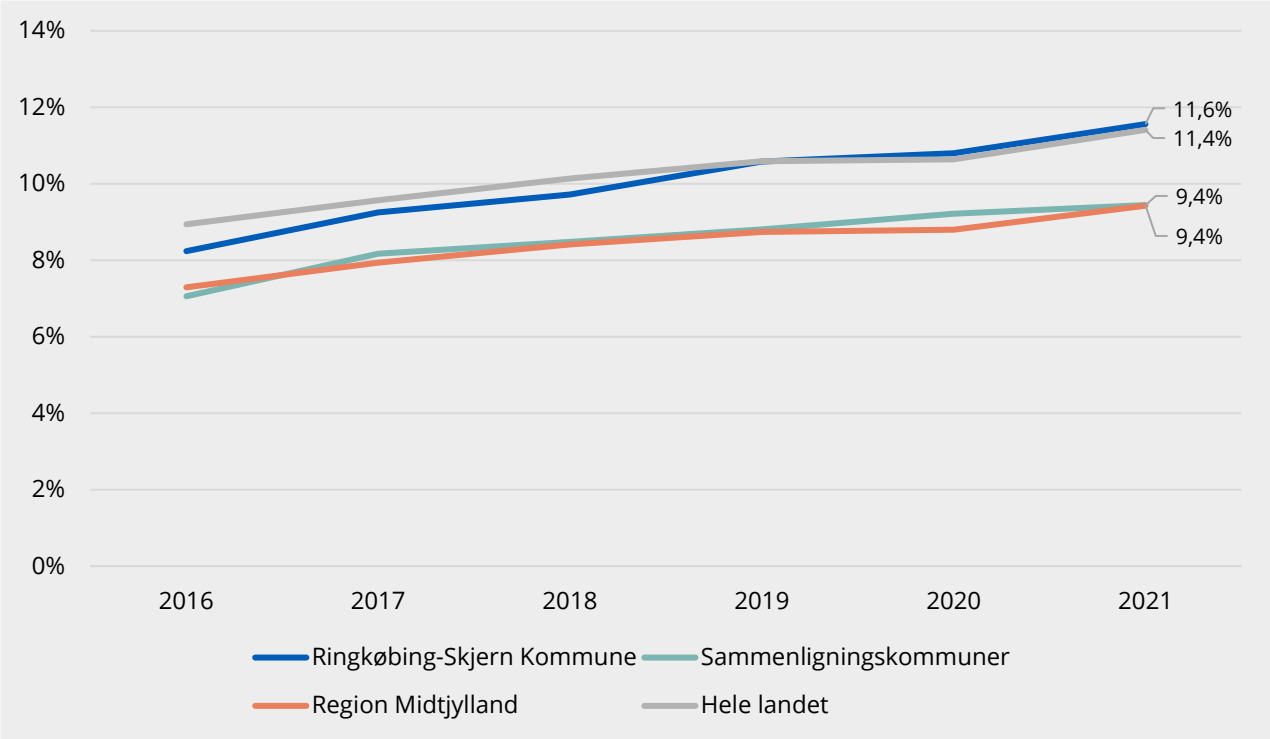
Stor andel af udenlandsk arbejdskraft i forhold til resten af regionen

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder. Derudover erhverves nye kvalifikationer ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering.

Figur 4.6. viser, at andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Ringkøbing-Skjern Kommune har været stigende fra 2016 til 2021. Hele 11,6 pct. af medarbejderne i den private sektor i Ringkøbing-Skjern Kommune var i 2021 udlændinge, hvilket både er over niveauet i sammenligningskommuner og resten af regionen.

Tabel 4.2. viser, at der både i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet er sket et fald i andelen, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse fra perioden 2016 til 2018 og til perioden 2019 til 2021. Der er dog stadig en større andel af arbejdsstyrken i Ringkøbing-Skjern Kommune end i hele regionen og i hele landet, som deltager i VEU.

Figur 4.6. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 4.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2016-21

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2016-18	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2019-21
Ringkøbing-Skjern Kommune	15,1%	11,3%
Sammenligningskommuner	14,1%	10,1%
Region Midtjylland	11,9%	8,9%
Hele landet	11,6%	8,9%

Note: Tabel 4.2 viser personer i aldersgruppen 25-74 år.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelseshraten blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2017.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Ringkøbing-Skjern har den næstlaveste etableringsrate i Region Midtjylland

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

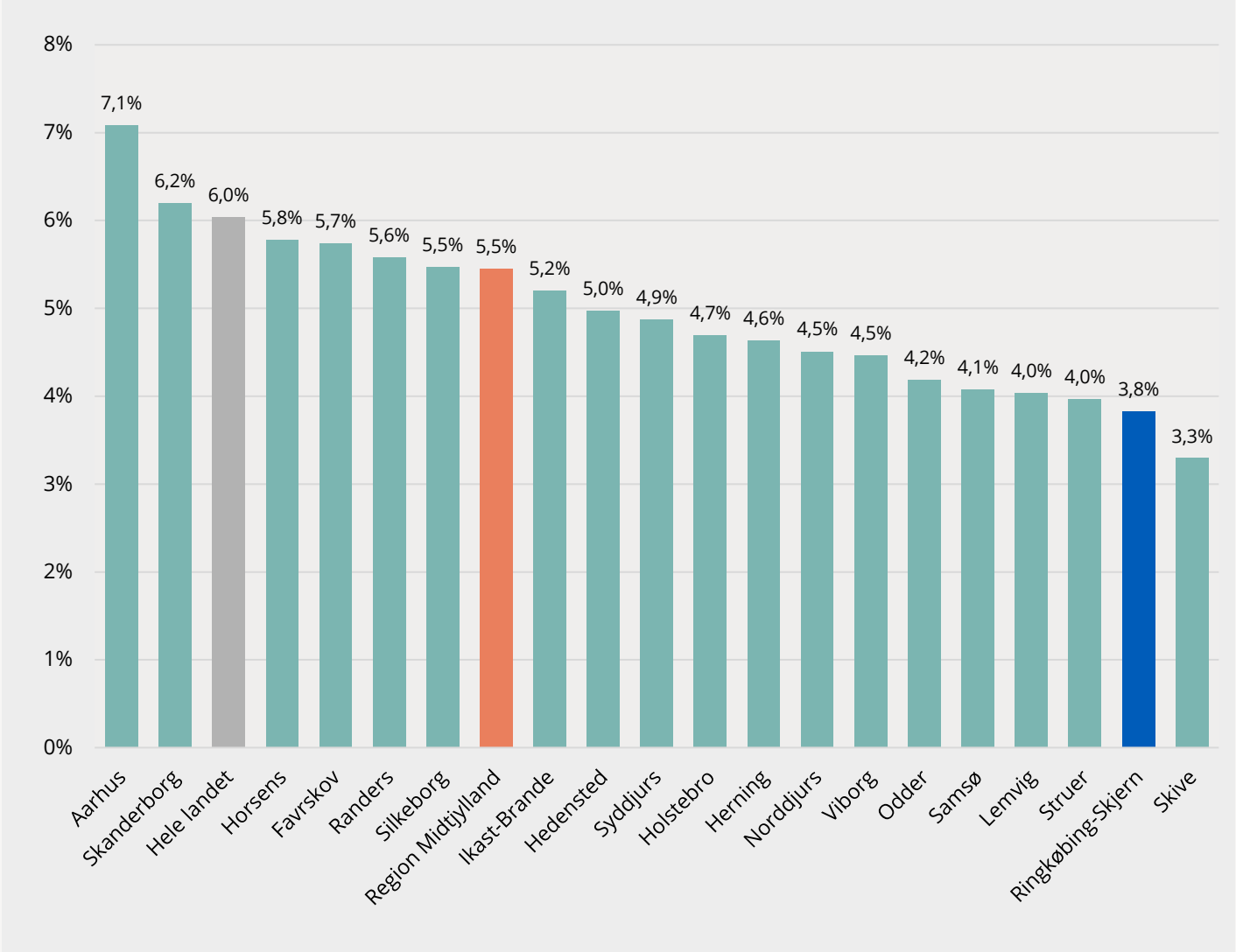
Figur 5.1. viser etableringsraten i de midtjyske kommuner i 2021 sammenlignet med niveauet for hele regionen og hele landet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2021 under både lands- og regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,1 pct., og at de vestjyske kommuner generelt har en lavere etableringsrate end de østjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand

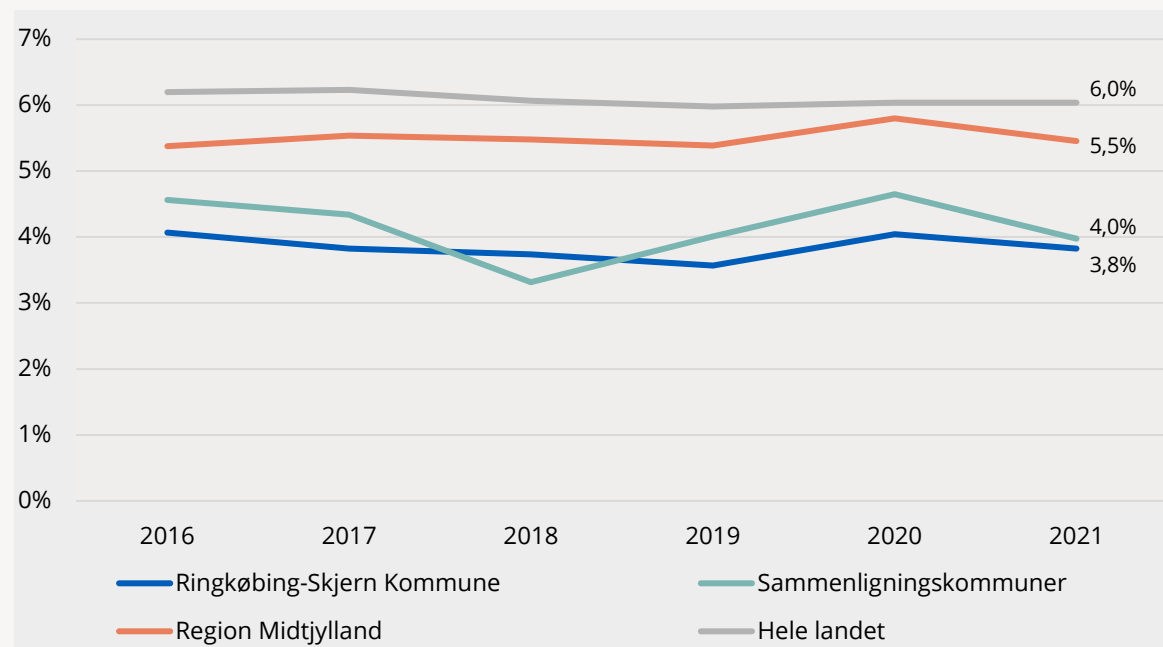
Kun små udsving i etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune

Figur 5.2. viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2016 til 2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten gennem hele perioden ligget meget tæt op af sammenligningskommunerne og relativt stabilt omkring de 4 pct.

Figuren viser også, at etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune i hele perioden fra 2016 til 2021 har ligget en del under niveauet for hele regionen og hele landet.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.
Sammenligningskommuner omfatter: Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune.

Jævn fordeling af iværksættere i Ringkøbing-Skjern Kommune

For den enkelte kommune erdet endvidere interessant at se nærmere på branchefordelingen af nye virksomheder. Tabel 5.1. viser iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2020 til 2021.

Af tabellen fremgår det, at der i Ringkøbing-Skjern Kommune er etableret flest virksomheder inden for bygge og anlæg. Derefter følger landbrug, finansiering samt operationel service. Forskellen mellem disse tre brancher er dog beskeden.

Tabellen viser også, at fordelingen i Ringkøbing-Skjern Kommune adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommuner ved relativt mange bygge- og anlægsværksættere og relativt få nye virksomheder inden for turisme og detail.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2020-21

Branche	Ringkøbing-Skjern Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Bygge og anlæg	18%	15%	14%	15%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	14%	13%	9%	8%
Finansiering, forsikring og ejendomme	13%	11%	12%	9%
Operationel service	12%	11%	9%	9%
Videnservice	11%	11%	14%	16%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	7%	6%	9%	9%
Hoteller og restauranter	7%	10%	5%	6%
Detailhandel	7%	11%	9%	8%
Industri	4%	4%	4%	4%
Transport	3%	2%	4%	5%
Engroshandel	2%	4%	3%	3%
Information og kommunikation	2%	2%	7%	8%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

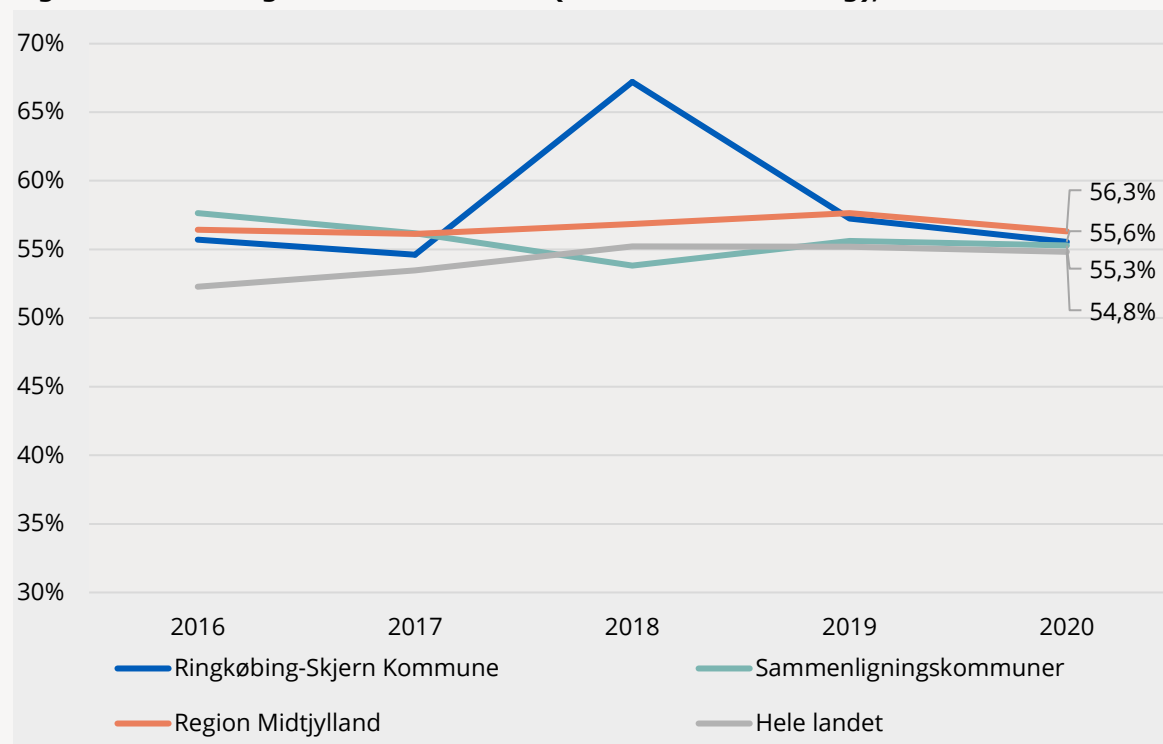
Stigning i den femårige overlevelsese rate fra 2019 til 2020

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsese raten, det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter at de er etableret. Figur 5.3. og 5.4. viser overlevelsese raterne hhv. tre- og fem år efter etablering af iværksættervirksomheder i hhv. Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

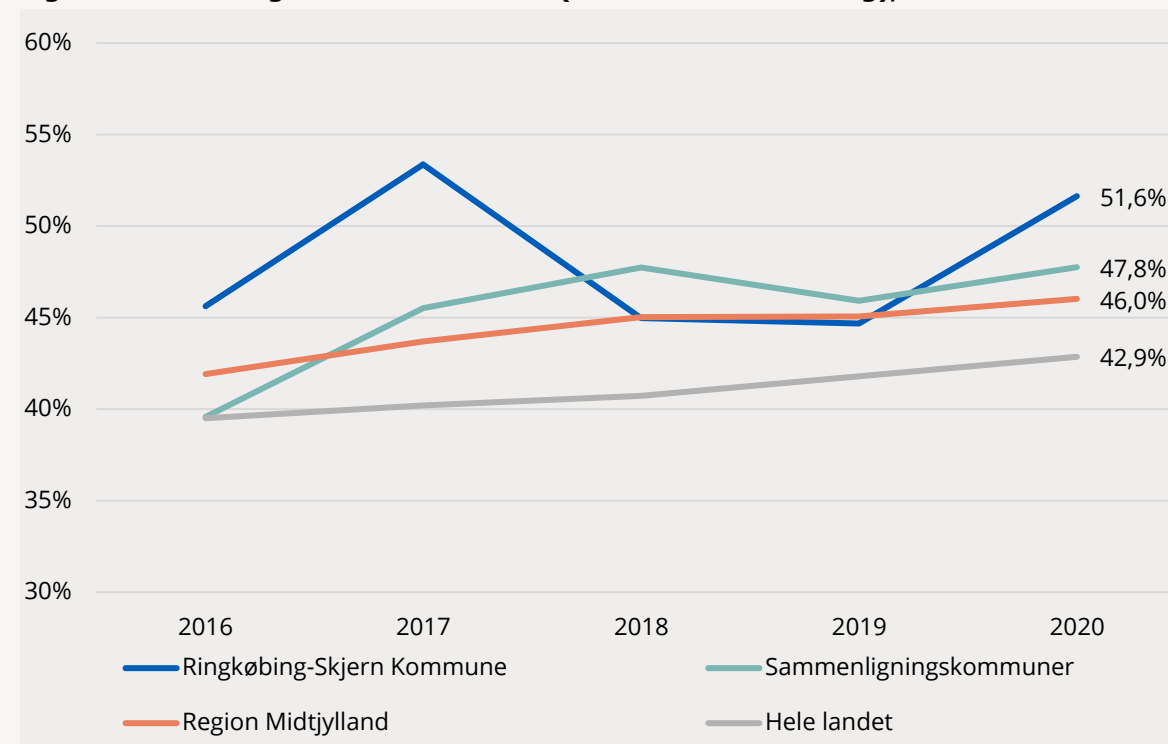
Det fremgår, at overlevelsese raterne svinger en del fra år til år. Set over hele perioden er overlevelsese raterne i Ringkøbing-Skjern Kommune generelt højere end i hele landet. Det gælder både den tre- og femårige overlevelsese rate.

Derudover er det bemærkelsesværdigt, at Ringkøbing-Skjern Kommune har oplevet en relativt stor stigning i den femårige overlevelsese rate fra 45,1 pct. 2019 til 51,6 pct. i 2020. Den femårige overlevelsese rate ligger dermed over niveauet i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figur 5.3. Udvikling i overlevelsese raten (tre år efter etablering), 2016-20

Figur 5.4. Udvikling i overlevelsese raten (fem år efter etablering), 2016-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsese raterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsese raterne i sidste års rapport.

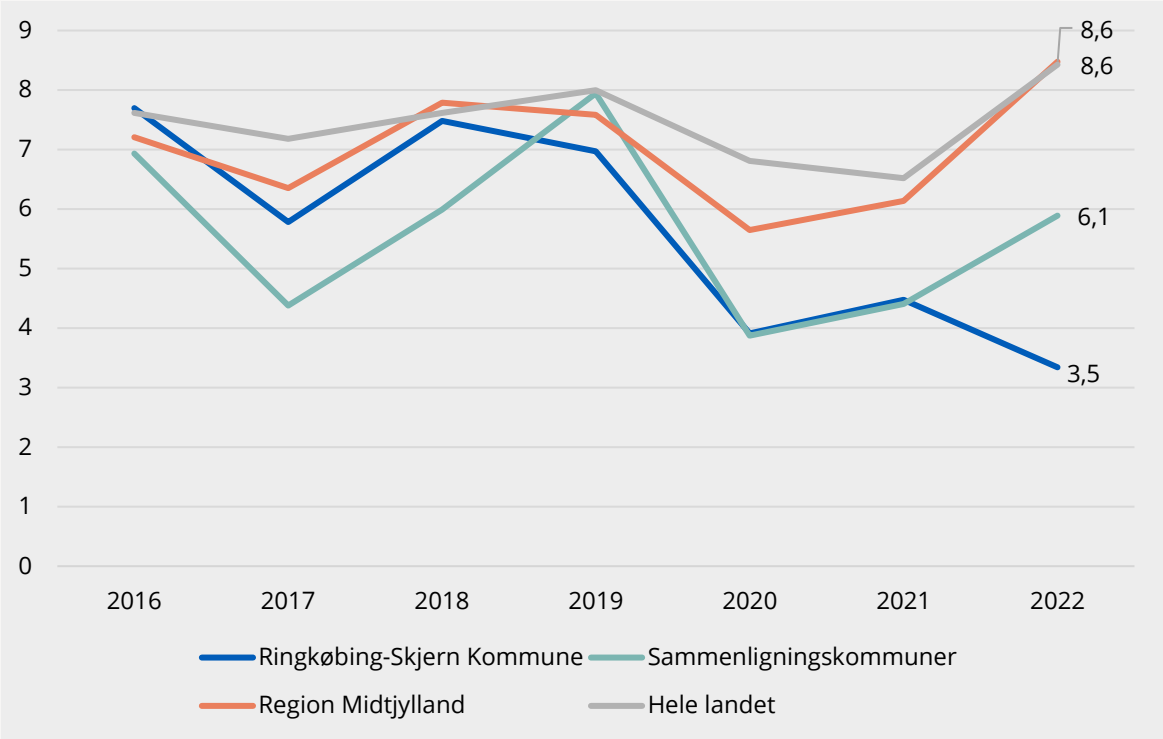
Lavt antal konkurser blandt virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 5.5. viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder i perioden 2016 til 2022.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune generelt har ligget lavere end i hele regionen og hele landet, og at forskellen er blevet mere markant siden 2019. Det er især bemærkelsesværdigt, at Ringkøbing-Skjern Kommune har oplevet et fald i konkurserne fra 2021 til 2022, hvor den modsatte tendens kan observeres i resten af landet samtidig med, at en række coronahjælpepakker ophørte.

Tabel 5.2. viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Ringkøbing-Skjern Kommune. Som det fremgår, er de primære erhverv den sektor, der har oplevet flest konkurser over årene. I 2022 har der dog også været mange konkurser inden for bygge og anlæg.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2016-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2016 til 2021.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune på hovedsektorer, 2016-22

Sektor	2016	2019	2022
Primære erhverv	43%	28%	33%
Handel	21%	16%	17%
Bygge og anlæg	11%	12%	33%
Industri	11%	28%	0%
Service	11%	12%	17%
Transport	4%	4%	0%
I alt	100%	100%	100%

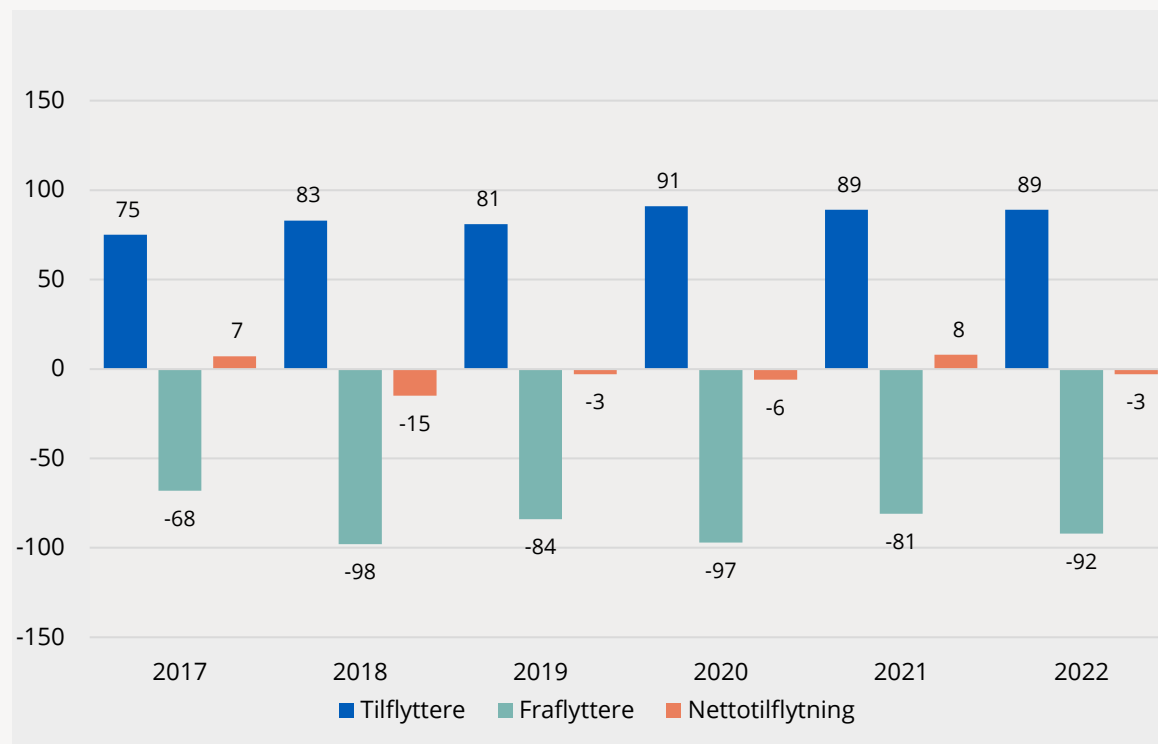
Næsten lige mange virksomheder flytter til og fra Ringkøbing-Skjern Kommune

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af virksomheders til- og fraflytning. Figur 5.6. viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Ringkøbing-Skjern Kommune fra 2017 til 2022.

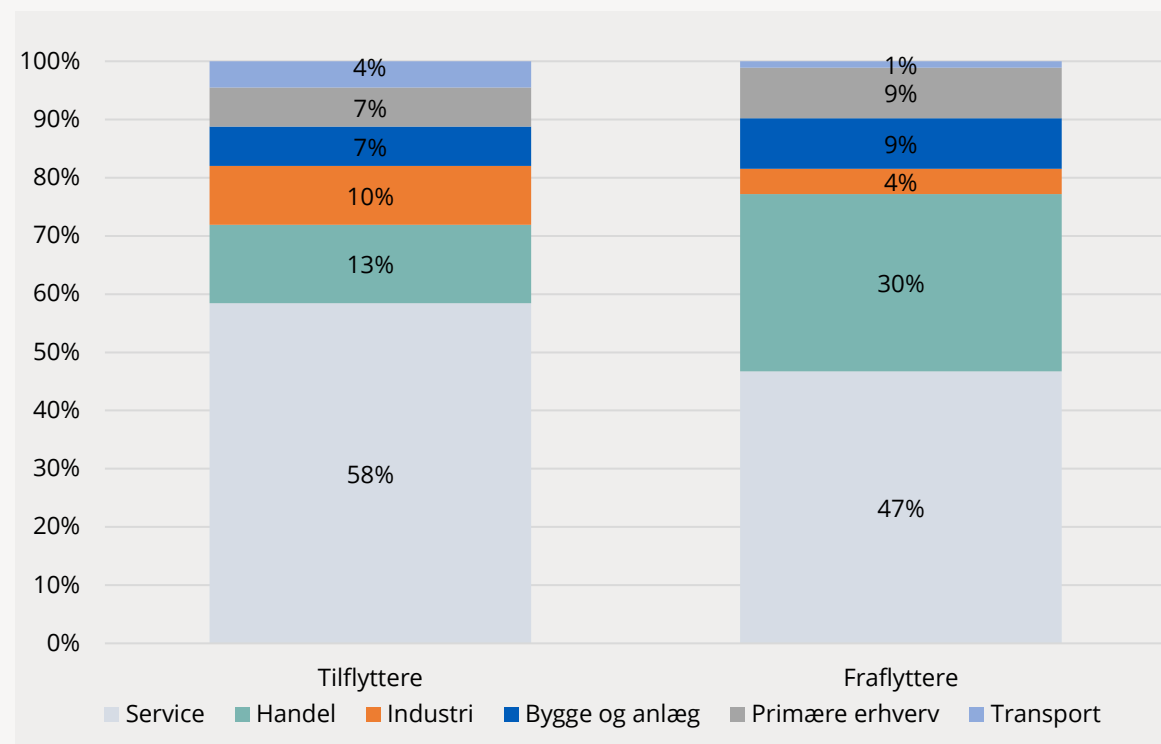
Figur 5.6. viser, at der over alle årene fra 2017 til 2022 stort set har været lige mange virksomheder, der er flyttet til og fra kommunen. Nettotilflytningen ligger dermed tæt på 0. Senest var der dog i 2022 en samlet nettofraflytning på tre virksomheder.

Figur 5.7. viser de til- og fraflyttede virksomheder i 2022 fordelt på hovedsektorer. Det fremgår, at der har været stor andel af tilflyttede virksomheder inden for service og industri, mens der derimod har været en større andel af fraflyttede virksomheder inden for handel.

Figur 5.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2017-22

Figur 5.7. Til- og fraflytning fordelt på sektorer i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

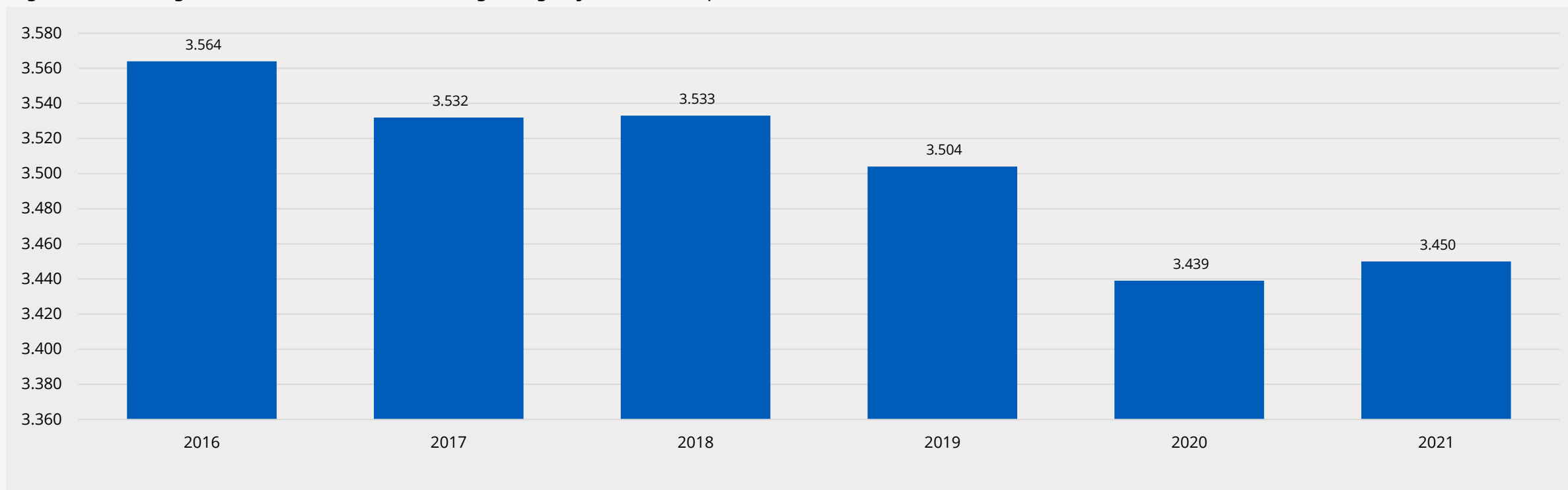
Lille fald i antallet af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune fra perioden 2016 til 2021

Figur 5.8. viser en opsummering af udviklingen i antallet af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune fra 2016 til 2021. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune er faldet fra 2016 til 2020, men at der kan observeres en lille stigning på 11 virksomheder fra 2020 til 2021. Samlet set er virksomhedsbestanden over den femårige periode faldet med 114 virksomheder, svarende til et fald på 3 pct.

Den største årlige tilbagegang i bestanden af virksomheder kan ses fra 2019 til 2020, hvor coronakrisen var på sit højeste.

Figur 5.8. Udvikling i antal reelle virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Knap 5 pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune

Tabel 5.3. giver et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Ringkøbing-Skjern Kommune fordeler sig på hovedsektorer. Gazellervirksomheder er virksomheder, der opfylder bestemte kriterier for vækst defineret af Dagbladet Børsen.

Det fremgår af tabellen, at virksomhederne i Ringkøbing-Skjern Kommune udgør 4,7 pct. af alle virksomhederne i Region Midtjylland. Iværksætterne fra Ringkøbing-Skjern Kommune udgør 3,3 pct. af alle regionens iværksættere, og 4,0 pct. af gazellerne i Region Midtjylland kommer fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Desuden fremgår det, at iværksætterne fra Ringkøbing-Skjern Kommune især findes inden for service, handel samt bygge og anlæg. Gazellerne kommer især fra handelssektorer.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Ringkøbing-Skjern Kommune fordelt på sektorer, 2021

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	366	19	5
Handel	873	25	12
Primære erhverv	875	12	1
Service	1.017	68	4
Transport	103	5	1
Industri	216	3	4
I alt	3.450	132	27
Andel af Region Midtjylland	4,7%	3,3%	4,0%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2022.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellervirksomhed, skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Ringkøbing-Skjern Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

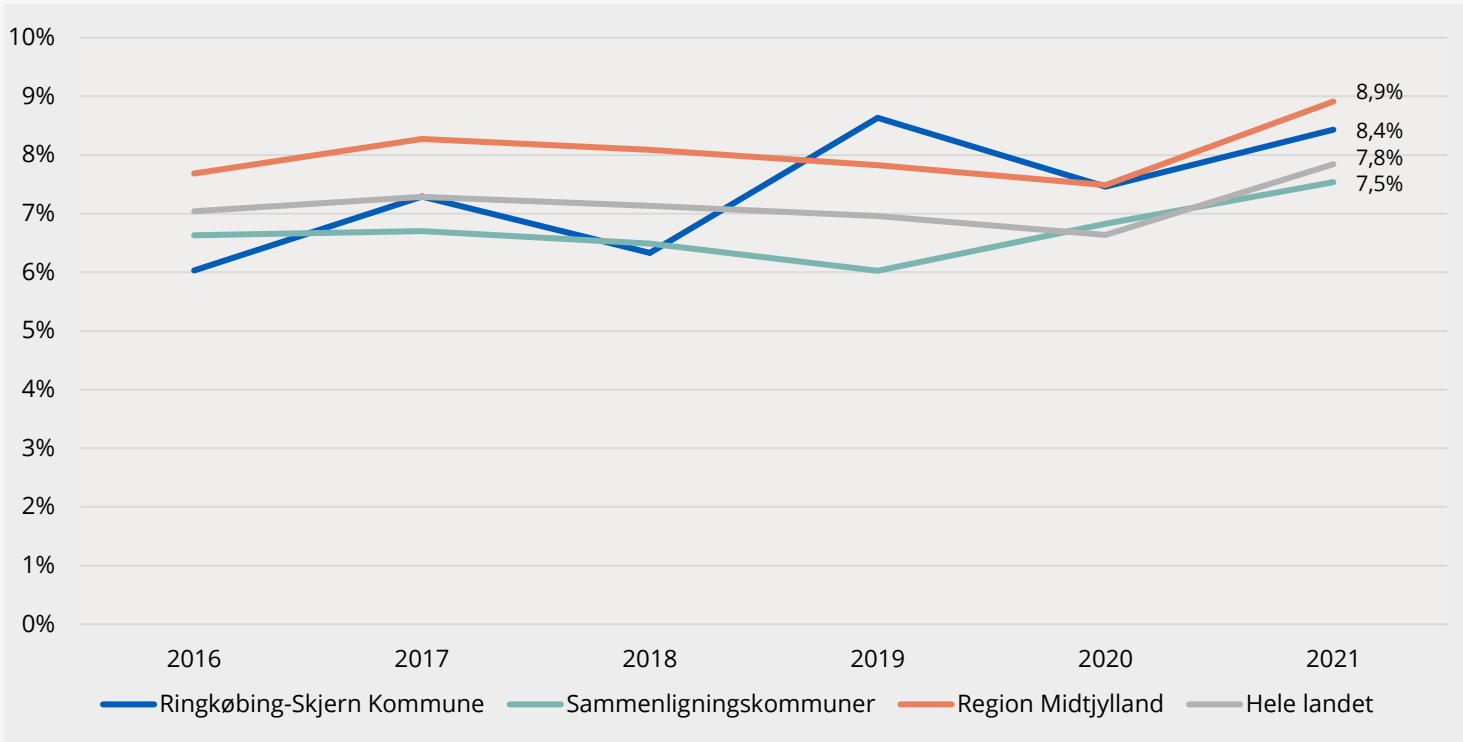
Stigning i andelen af vækstvirksomheder

Figur 6.1. viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2016 til 2021. Relativt til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se note). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

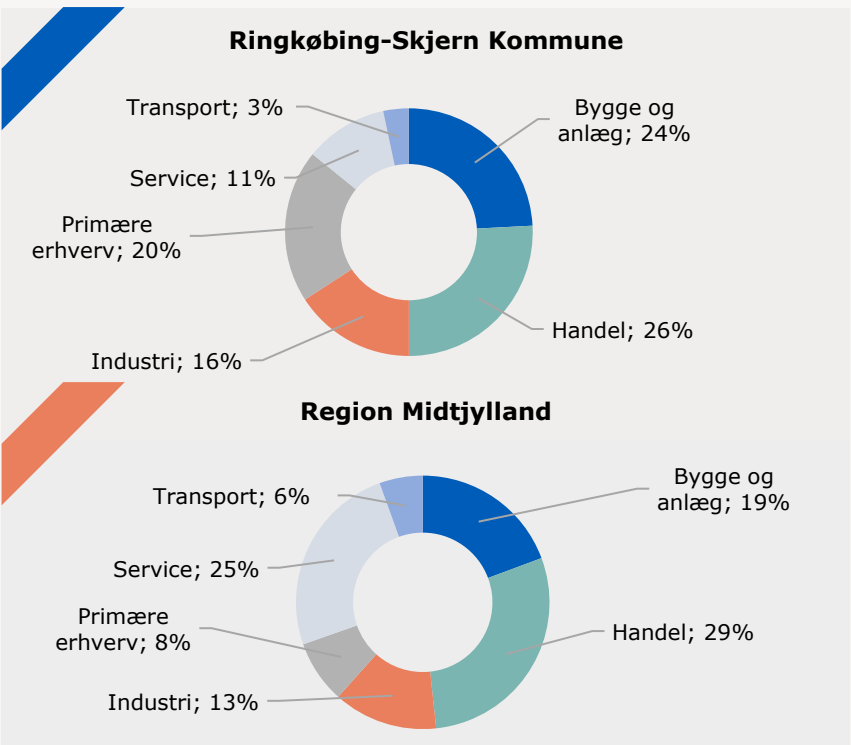
Det fremgår, at Ringkøbing-Skjern Kommune siden 2019 har haft en højere andel af vækstvirksomheder end sammenligningskommunerne og hele landet. Fra 2016 til 2021 er andelen steget fra 6,0 pct. til 8,4 pct. Generelt vil andelen af vækstvirksomheder svinge en del fra år til år i den enkelte kommune. Det gør den også i Ringkøbing-Skjern Kommune, men tendensen er gået i retning af flere vækstvirksomheder i kommunen siden 2016.

Figur 6.2. viser, at Ringkøbing-Skjern Kommune har flere vækstvirksomheder inden for primære erhverv og færre inden for service end hele Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2016-21

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Lemvig Kommune, Struer Kommune, Norddjurs Kommune, Skive Kommune og Samsø Kommune. I figur 6.2. er hovedsektorerne service og transport lagt sammen på grund af diskretioneringer.

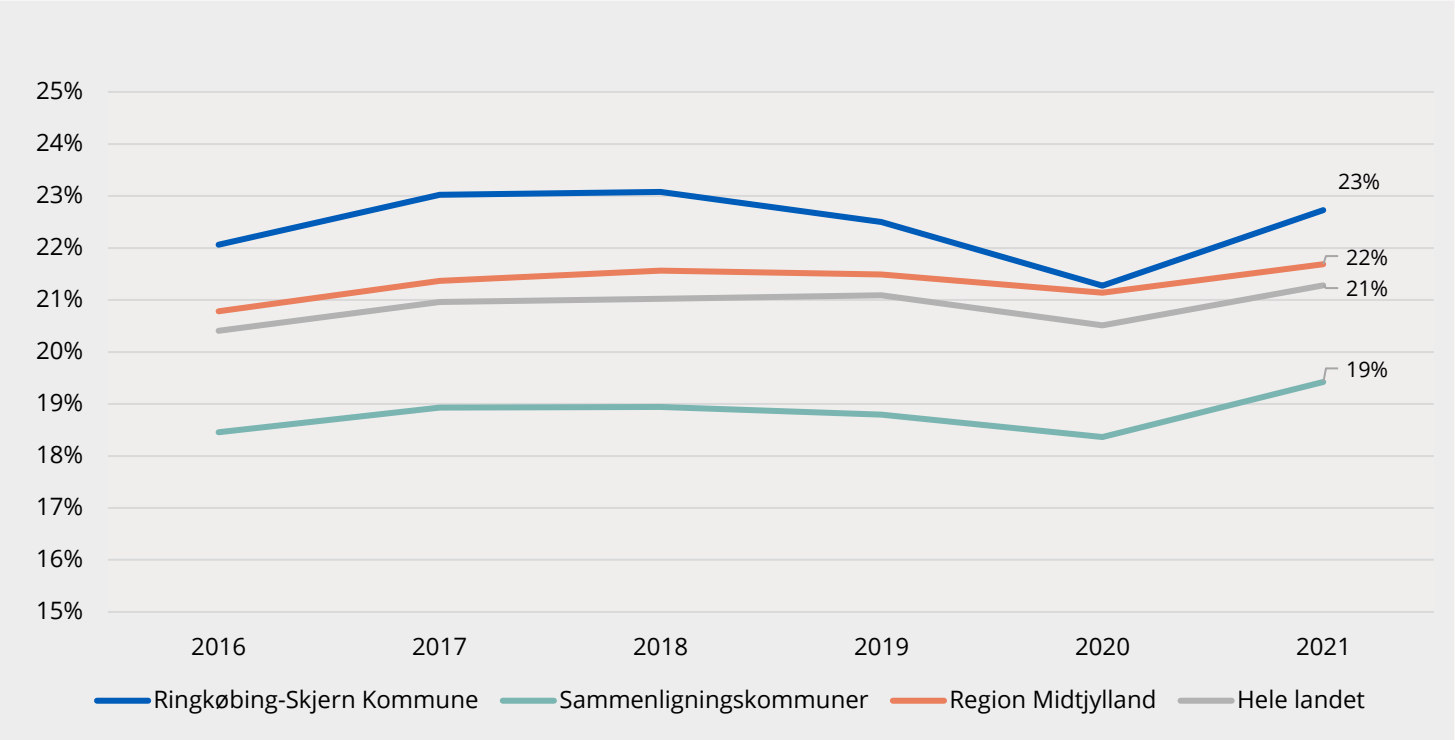
Høj andel af eksportvirksomheder i forhold til sammenligningskommunerne

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 6.3. viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2016 til 2021.

I 2021 var 23 pct. af virksomhederne i Ringkøbing-Skjern Kommune eksportvirksomheder, mens andelen i sammenligningskommunerne var 19 pct. Sammenlignet med Region Midtjylland og resten af landet har Ringkøbing-Skjern Kommune også en højere andel af eksportvirksomheder. Efter et fald i andelen fra 2018 til 2020 er andelen steget igen fra 2020 til 2021.

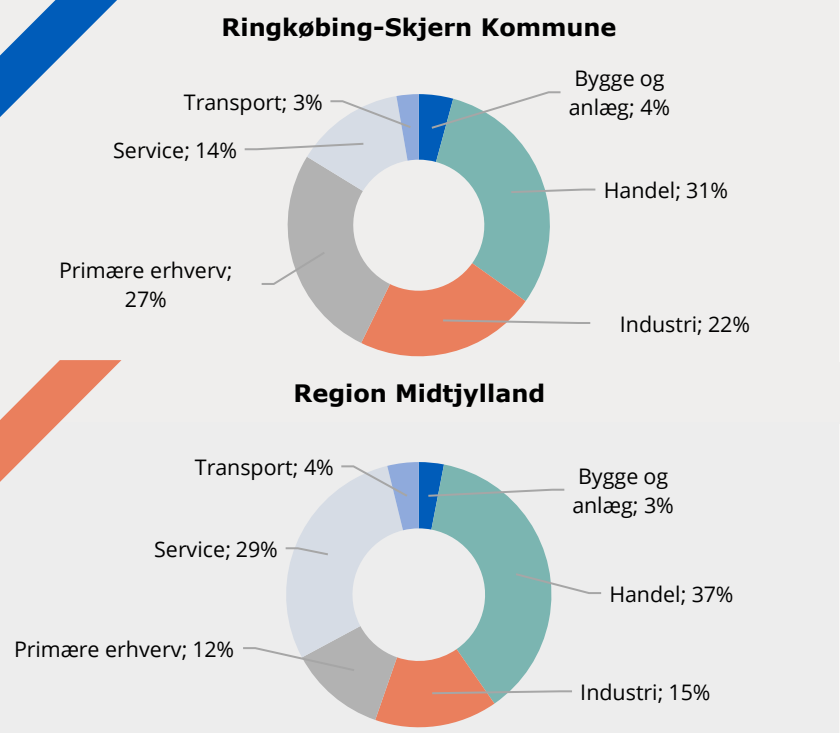
En forholdsvis stor andel af Ringkøbing-Skjern Kommunes eksportvirksomheder kommer fra de primære erhverv og industri sammenlignet med hele Region Midtjylland. Omvendt kommer en lavere andel fra serviceerhvervene sammenlignet med regionen som helhed, jf. Figur 6.4.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Stor stigning i eksportværdien fra 2020 til 2021

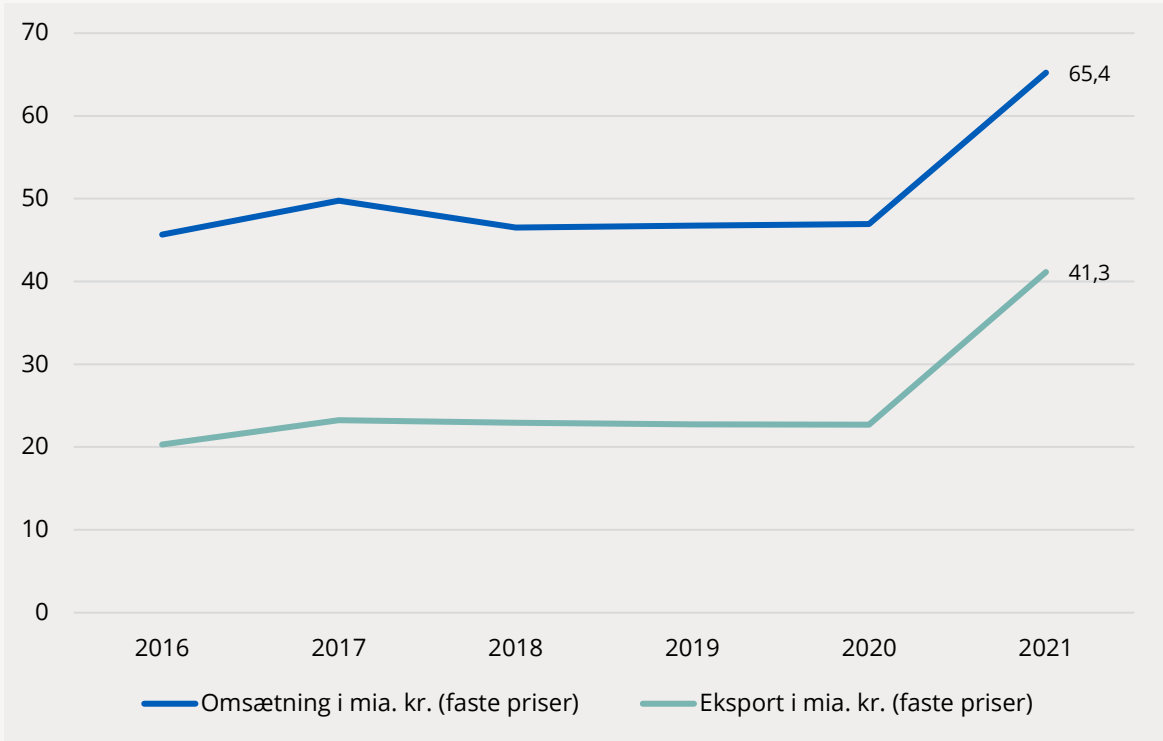
Mens analysen på side 42 gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporter, giver Figur 6.5. og 6.6. et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5. også udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder med eksport.

Figur 6.5. viser, at den samlede eksportværdi i Ringkøbing-Skjern Kommune er steget fra 20,5 mia. kr. i 2016 til 41,3 mia. kr. i 2021, og at der konstateres en kraftig stigning fra 2020 til 2021.

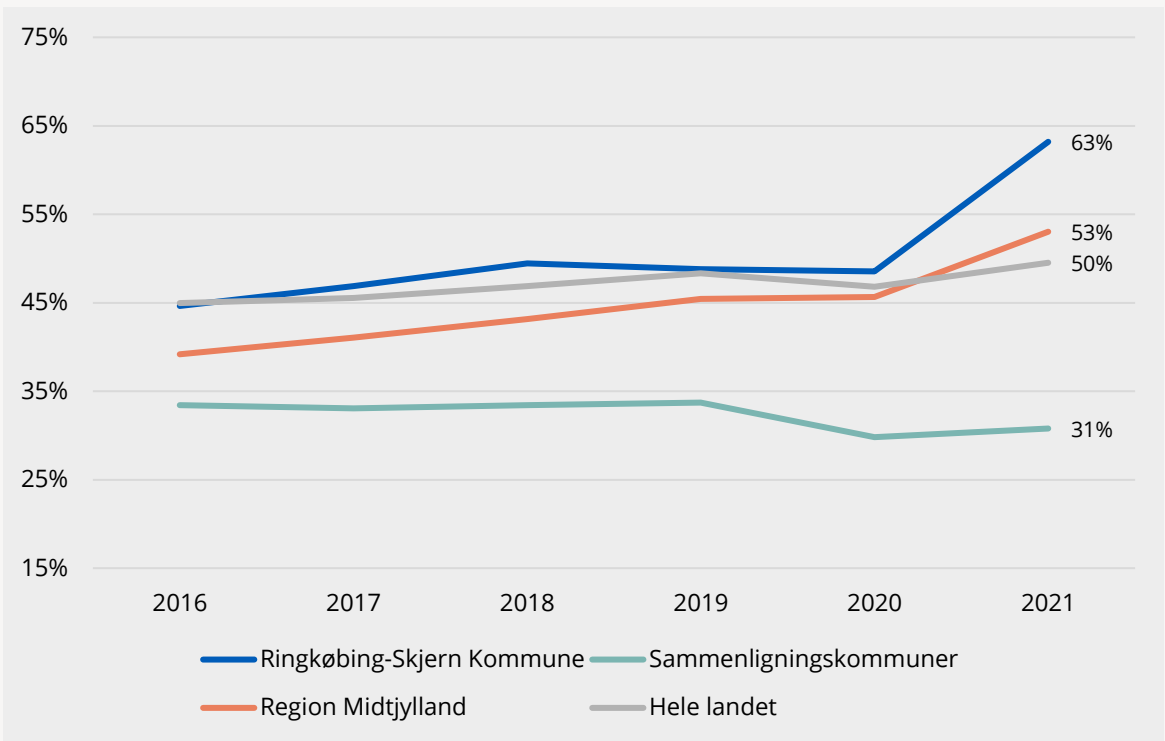
Derudover viser Figur 6.6., at eksportens andel af den samlede omsætning (i de eksporterende virksomheder) også er steget betydeligt fra 2020 til 2021, og at den med 63 pct. ligger væsentligt over niveauet på 31 pct. i sammenligningskommunerne og en del over regionen samlet.

Samlet set viser analysen, at Ringkøbing-Skjern Kommune står relativt stærkt på eksportområdet.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune i mia. kr. (2016-priser), 2016-21

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2016-priser).

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2023.

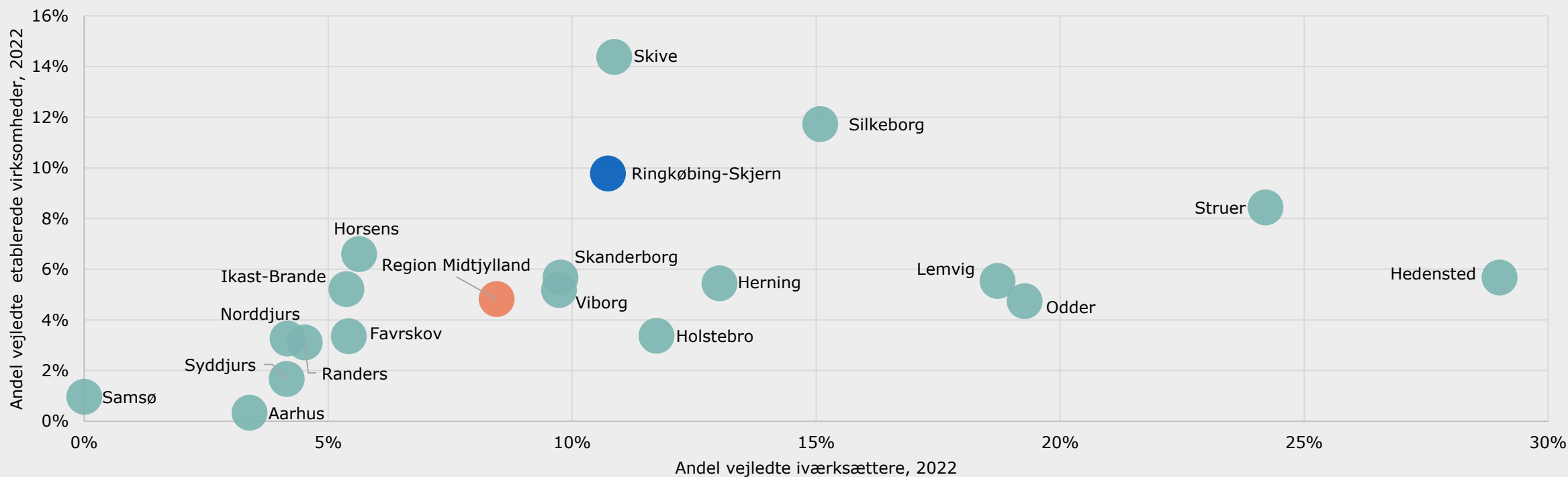
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 7.1. giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder, der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejlede iværksættere i Ringkøbing-Skjern Kommune ligger på ca. 11 pct og dermed over niveauet for hele regionen på 8 pct. Der samme gør sig gældende i forhold til de etablerede virksomheder. Her har 10 pct. i Ringkøbing-Skjern Kommune fået vejledning sammenlignet med 5 pct. i regionen som helhed.

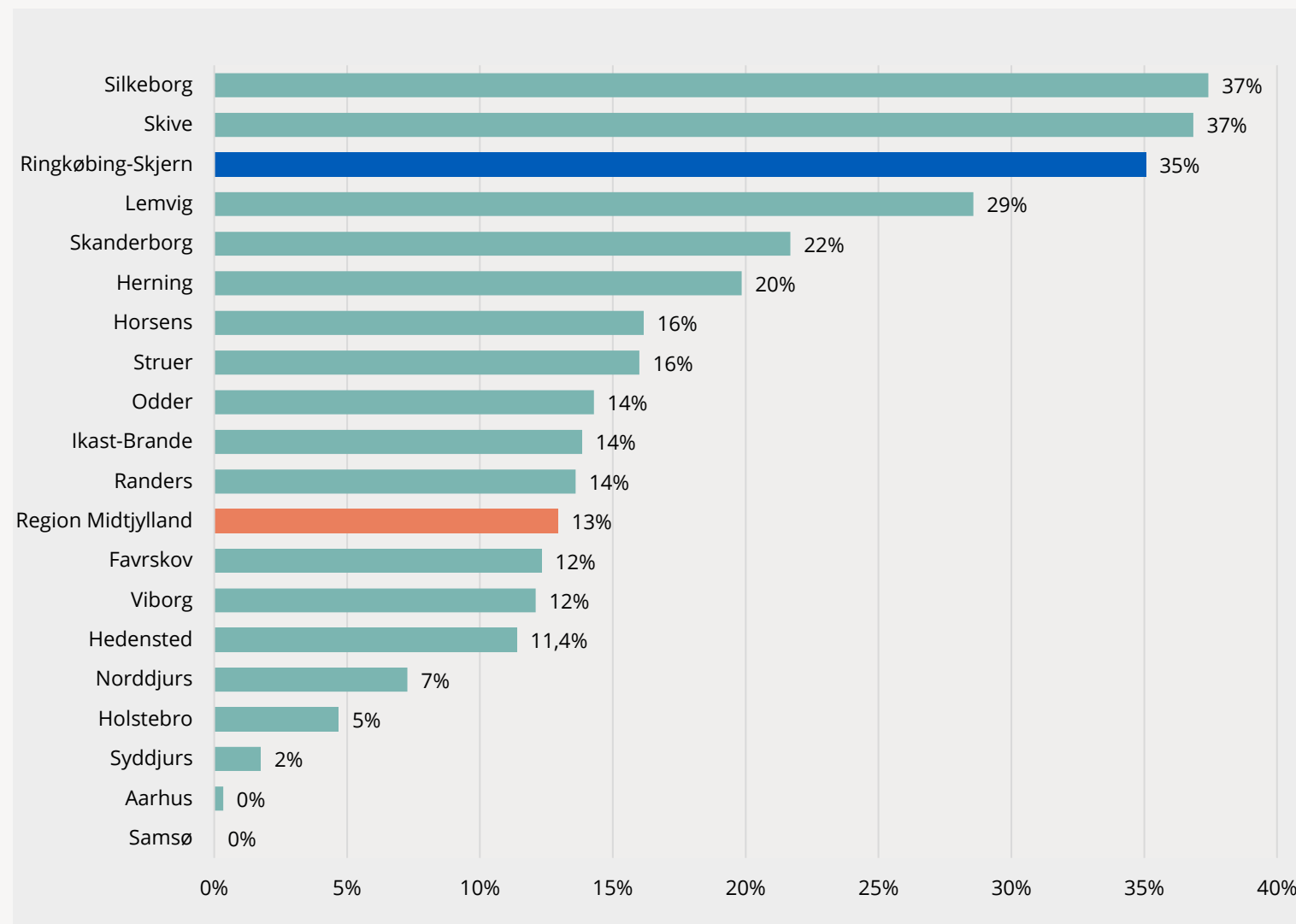
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1. Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2022, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2. Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2022

Figur 7.2. viser, hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se note) der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at 35 pct. af virksomhederne i vækstlaget i Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget lokal vejledning i 2022, hvilket er langt over niveauet på 13 pct. for hele regionen.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2019 til 2021 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

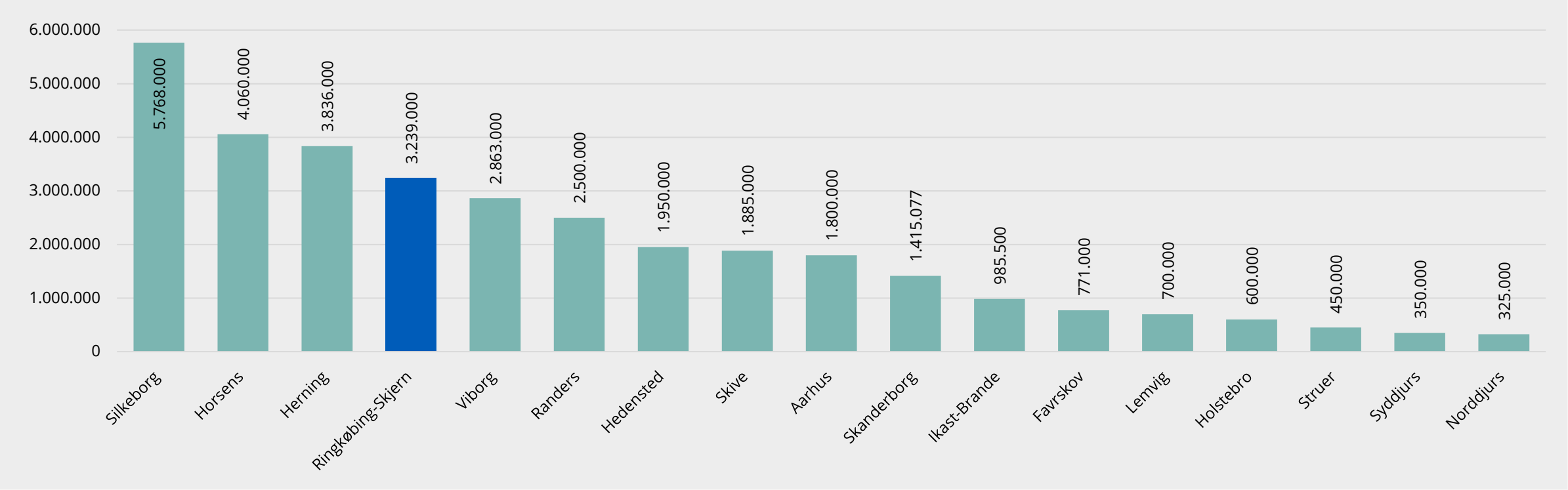
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at beslutte, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figur 7.3. viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af forstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder og Samsø Kommuner.

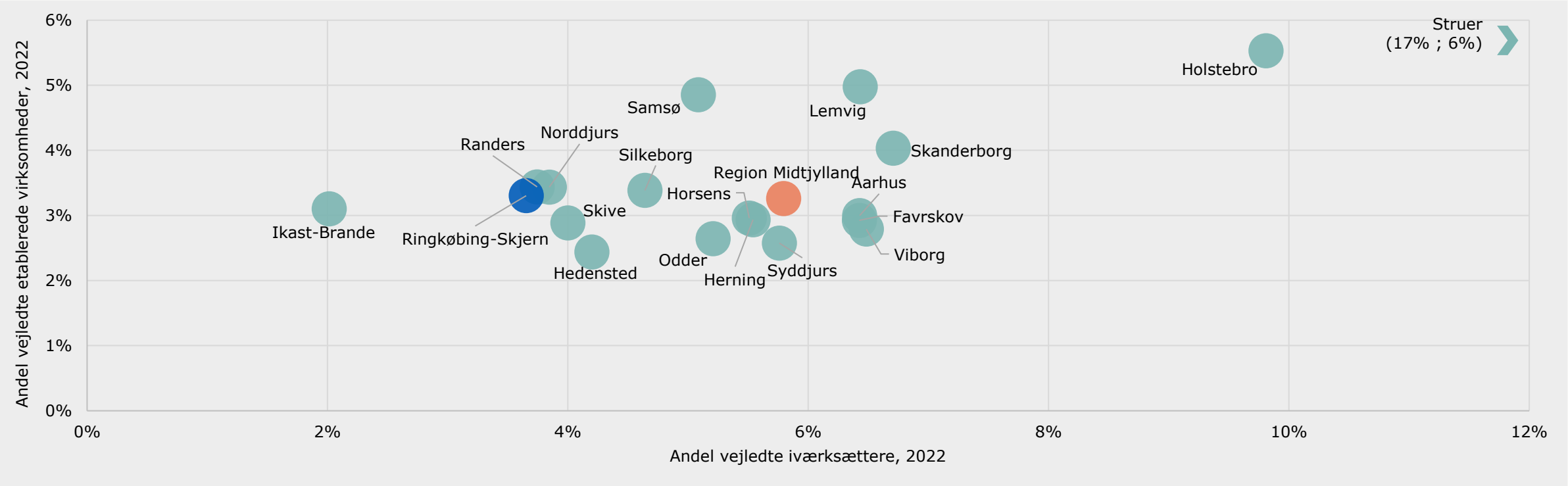
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Ringkøbing-Skjern Kommune er lidt lavere end i regionen som helhed, men at andelen af vejledte etablerede virksomheder svarer til det samlede regionale niveau på ca. 3 pct.

Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

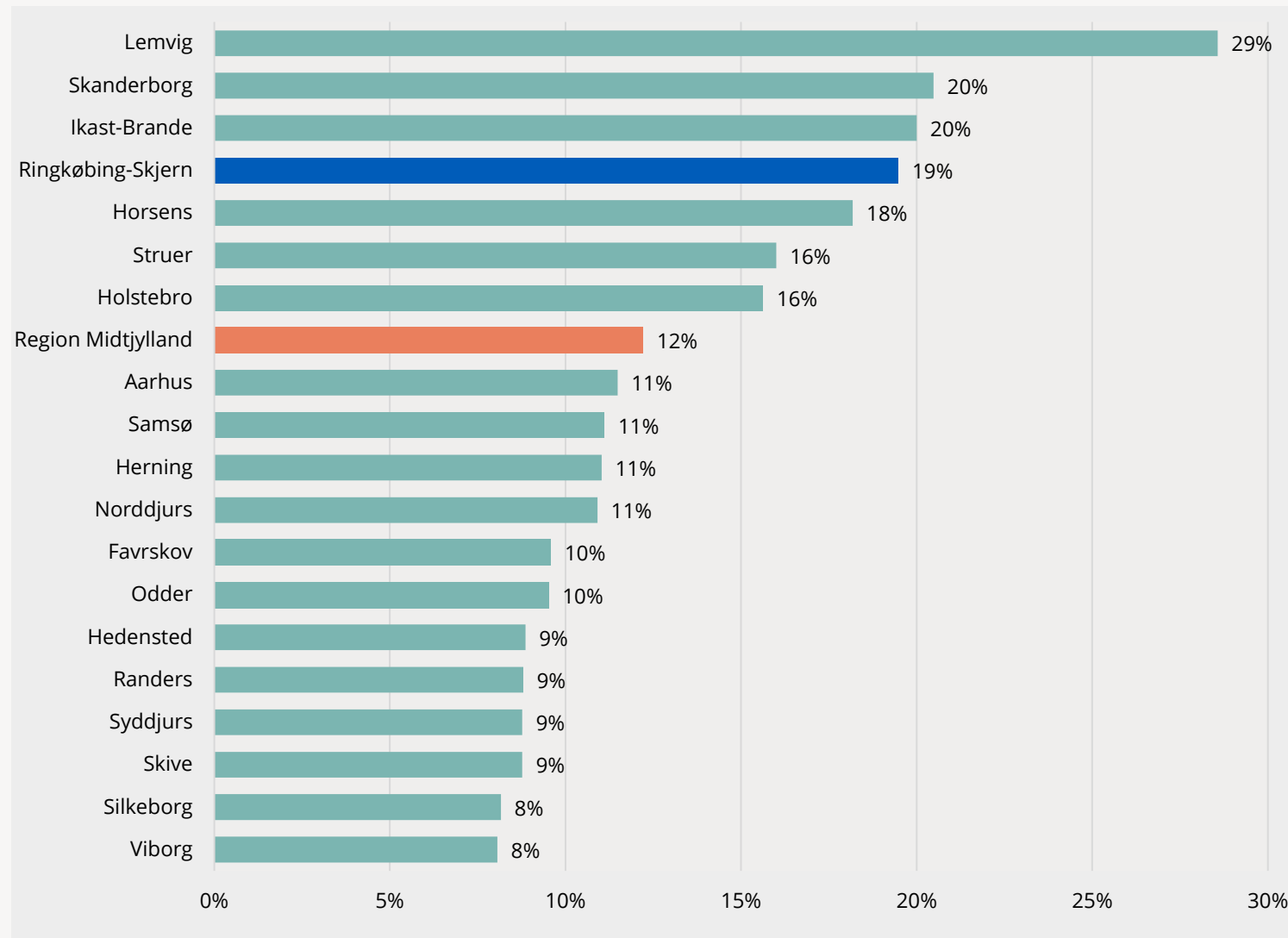
Figur 7.4. Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2022, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5. Andel af vejledte virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2022

Figur 7.5. viser, hvor andelen af virksomheder i vækstlaget der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Ringkøbing-Skjern Kommune blev der i 2022 ydet specialiseret vejledning til 19 pct. af vækstlaget – mod 12 pct. i Region Midtjylland samlet.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2019 til 2021 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, juni 2023.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.